

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Управління грошовими потоками від операційної діяльності підприємства

за матеріалами товариства з обмеженою відповідальністю

«Promo Expert», м. Київ

Студента: 2 курсу 5м групи,
спеціальності заочної форми
навчання 073 «Менеджмент»,
спеціалізації «Фінансове
управління»

Тарасової Марії
Дмитрівни

Науковий керівник –
канд. екон. наук, доцент

Лановська Галина
Іванівна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Ситник Ганна
Вікторівна

Київ 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	5
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «PROMO EXPERT»	20
2.1 Оцінка фінансового стану підприємства	20
2.2 Аналіз динаміки грошових потоків від операційної діяльності	28
2.3 Оцінка ефективності управління грошовими потоками від операційної діяльності на підприємстві	35
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «PROMO EXPERT»	42
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	57
ДОДАТКИ	63

ВСТУП

Актуальність дослідження. В ринкових умовах, у процесі управління грошовими потоками, кожна організація має потребу в аналізі грошових коштів, для того, щоб уникнути негативних наслідків. Адже найважливіше завдання будь-якої організації є забезпечення її фінансово-господарської діяльності грошовими коштами. Здійснити цю функцію можливо, за рахунок ведення постійної роботи з обліку, руху і аналізу грошових потоків.

Грошові кошти організації забезпечують їй ефективність управління грошовими потоками, фінансовий стан, платоспроможність, положення на ринку. Фінансова стабільність компанії забезпечує оптимальний розмір грошових потоків.

Надлишки грошових коштів можуть призвести до їх знецінення в часі, а дефіцит - до припинення виробництва, погіршення фінансового становища організації і в подальшому до банкрутства.

Проблематикою досконалого вивчення процесів управління грошовими потоками від операційної діяльності підприємства також займалися провідні вчені: Бланк І.А., Бутинець Ф.Ф., Гроппеллі А.,Е. Нікбахт, Загородної А. Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С., Кірейцев Г.Г., Коласс Б., Краменко Г.О., Краменко В.І., Маркіна І.А., Мних Є.В., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Але, враховуючи мінливість економічного середовища, методологічна база знаходиться на стадії розробки та потребує вдосконалення.

Метою даної роботи є обґрунтування ефективного економічного управління грошовими потоками від операційної діяльності підприємства та практичних напрацювань щодо генерування позитивного грошового потоку підприємства.

На основі поставленої мети було запропоновано виконання наступних **завдань:**

- дослідити теоретичні основи управління грошовими потоками від операційної діяльності підприємства;

- охарактеризувати особливості фінансово-господарської діяльності ТОВ «Prom Expert».
- оцінити фінансовий стан підприємства.
- провести аналіз динаміки грошових потоків від операційної діяльності.
- оцінити ефективність управління грошовими потоками від операційної діяльності на підприємстві.
- запропонувати шляхи підвищення ефективності управління грошовими потоками від операційної діяльності ТОВ «Prom Expert».

Об'єктом дослідження є процес управління грошовими потоками від операційної діяльності підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти управління грошовими потоками від операційної діяльності підприємства.

Методи дослідження. Теоретична і методологічна основа дослідження базується на фундаментальних положеннях економічної теорії з вивчення проблемних сторін стратегічного менеджменту. Поставлену мету в роботі було досягнуто за використання таких методів дослідження: загальнонаукові методи пізнання. абстрактно-логічні, конкретно-наукові методи: індукції; дедукції, конкретизації; а також конструктивні методи; графічні методи.

Практичне значення одержаних результатів полягає у запровадженні управлінських пропозицій щодо оптимізації операційних грошових потоків шляхом розробки пільгових умов оплати для дебіторів, розробка програми знижок за умови дострокового внесення оплати за товар, оформлення та реалізація процесу факторингу, спроба фінансувати придбання основних засобів на умовах лізингу.

Обсяг та структура роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел із 52 найменувань на 4 сторінках та додатків, містить 10 рисунків та 21 таблицю. Загальний обсяг роботи – 67 сторінок. Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 65 сторінках

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Ринкові умови господарювання передбачають вивчення грошей як одного із різновидів найліквідніших, які мають активний вплив на економічну рівновагу макро- та мікросередовища.

В той час гроші постійно піддаються активному обігу, в результаті чого й з'являються потоки грошових засобів. Ефективність функціонування грошових потоків, дієвість механізмів управління ними регулює та контролює стабільність та ріст основних економічних показників розвитку економіки [1].

Всебічне дослідження процесу обігу грошей на макроекономічному рівні дозволяє виділяти кошти як головний чинник розвитку економічних циклів. В той час грошовий обіг здійснюється на грошовому ринку, де основними суб'єктами виступають підприємства. Адже на підприємстві створюється потрібний об'єм коштів, що обслуговує: потреби держави: у формі податкових відрахувань; потреби працівників: видача заробітної платні; потреби у засобах діяльності: відновлення основних фондів, покупка матеріалів, сировини та паливно-енергетичних ресурсів.

У випадку виникнення недостачі таких коштів підприємство звертається до фінансового ринку для одержання позикового капіталу, чи для отримання фінансової допомоги з бюджету тощо (рис. 1.1) [2].

Як видно з рис. 1.1, гроші є засобом обігу, що забезпечують виконання різних угод між численними економічними суб'єктами. Також грошові кошти сприяють й виконанню активних процесів відтворення на підприємстві, тобто мікрорівні.

В таких умовах завжди виникають незрозумілі питання щодо залишку грошей на підприємствах: залишки грошових агрегатів; масштаби надходження і витрачання грошових коштів за період; результативне формування потоків

грошей (ритмічність, збалансованість, достатність, рівномірність, синхронність тощо) [3].

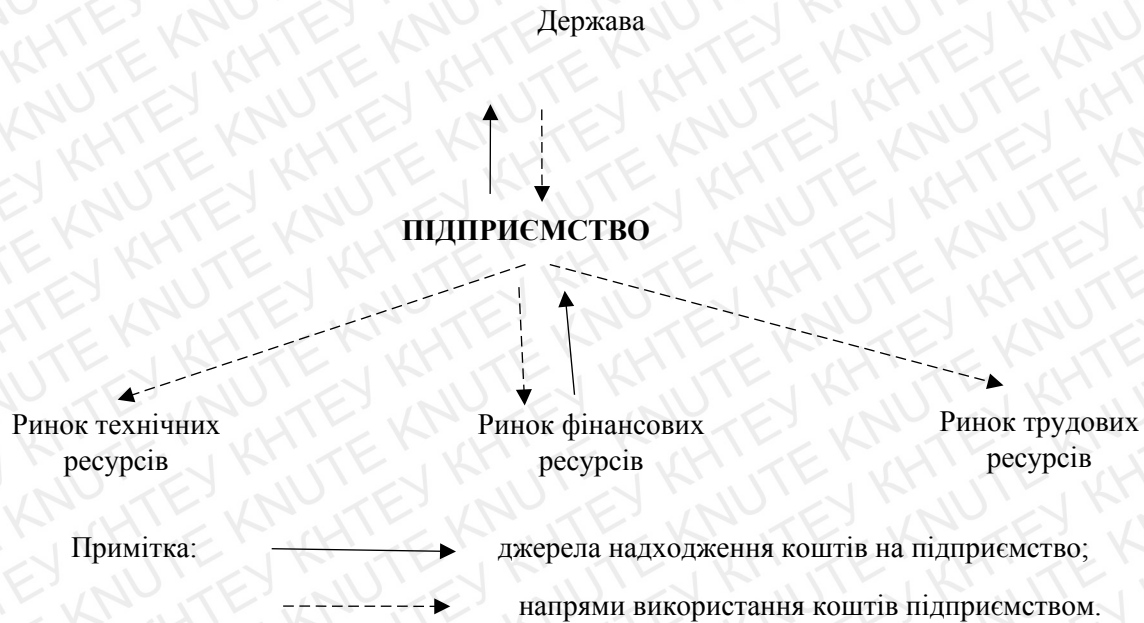

Рис. 1.1. Структурована модель грошового обігу

Джерело: [2]

Отож, як видно із вищесказаного, поняття грошові кошти близьке до поняття грошовий потік. Деякі автори їх навіть ототожнюють, що є помилковим, адже грошовий потік пояснює динамізм руху грошових засобів за певний проміжок часу та не надає інформації про наявність коштів на певну дату.

Слід розглянути сутність поняття «грошовий потік». Але спершу слід оцінити визначення даного поняття на законодавчому рівні.

Сутність поняття «грошовий потік» за МСБО №7 «Звіт про рух грошових коштів» звучить як отримання і витрачання грошових засобів та їх еквівалентів [4]. Визначення «грошового потоку» в П(С)БО № 4 [5] не є «Звітом про грошовому потоці», але розуміється як «грошовий потік», який абсолютно ідентичний визначенню «грошового потоку» в МСБО № 7.

У табл. 1.1 також представлено наукову думку вчених-економістів щодо трактування поняття грошових потоків.

Наукова думка щодо визначення поняття «грошовий потік» [2]

№ з/п	Автор	Сутність «грошових потоків»
1	Бланк І.А. [6]	Потік надходжень і виплат грошових засобів, що розподілені у часі та які генеруються основною діяльністю підприємства
2	Бутинець Ф.Ф. [7]	Важливий об'єкт фінансового аналізу, оцінка якого проводиться для визначення рівня фінансового стану підприємства та його ліквідності.
3	Гроппеллі А., Е. Нікбахт [8]	Рівень ліквідності підприємства, складовими якого є чистий дохід та безготівкові витрати, такі, як амортизація.
4	Загородної А. Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. [9]	Притік (додатний грошовий потік) та відтік (від'ємний грошовий потік) грошей у процесі проведення процесу господарювання.
5	Кірейцев Г.Г. [10]	Є одним із головних моментів найкращого співвідношення між рівнем ліквідності та прибутковості.
6	Краменко Г.О. [11]	Розподілені у часі надходження і виплати коштів, що генеруються діяльністю підприємства
9	Маркіна І.А. [11]	Розподілені у часі надходження і виплати грошових засобів, які створюються у ході господарської діяльності та пов'язані із забезпеченням його платоспроможності
10	Мних Є.В. [12]	Сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів, які генеруються його господарською діяльністю

Так, з огляду на вивчену наукову думку, можна відмітити, що грошовий потік є категорією динамічною, агрегованою, є базою і результатом діяльності, без якого неможливе функціонування підприємства. Тому слід зупинитися на такому уточненні даного визначення: грошовий потік — процес пов'язаний з постійним рухом коштів при здійсненні різних видів діяльності протягом усього життєвого циклу підприємства, що визначає стан поточної платоспроможності підприємства, фінансової стійкості та ділової активності [9].

Для ефективного процесу керування потоками грошей необхідно чітко уявляти їх класифікацію. На основі аналізу, який є в науковій літературі, пропонується наступна класифікація грошових потоків (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Класифікація грошових потоків підприємства [14]

Класифікаційна ознака	Типологічне найменування грошового потоку	Характеристика типології
	Консолідований	Грошовий потік двох і більше афілійованих господарюючих суб'єктів із самостійним фінансовим балансом
	Сукупний	Грошовий потік господарюючого суб'єкта - юридичної особи, відбитий в його грошовому балансі
	Одиничний	Грошовий потік, що формується на рівні структурної одиниці або робочого центру
	Операційний	Грошовий потік, що генерується профільними активами, що обслуговують основну діяльність
	Інвестиційний	Грошовий потік, що виникає в процесі здійснення інвестиційної діяльності: купівля-продаж довгострокових активів, доходи / витрати від інвестиційних активів
	Фінансовий	Грошовий потік, що виникає в результаті кредитних та емісійних трансакцій: отримання і обслуговування кредиту, емісія акцій, виплата дивідендів і т.д.
Напрямок руху	Вхідний	Надходження коштів від продажу та інших трансакцій
	Вихідний	Витрачання коштів для виконання платіжних зобов'язань
Часовий горизонт	Справжній	Грошовий потік в поточній оцінці вартості грошей у часі
	Майбутній	Грошовий потік в майбутній оцінці вартості грошей у часі
Тимчасова вартість	Простий	Грошовий потік, розрахований без дисконтування його вартості
	Дисконтований	Грошовий потік, в якому майбутня вартість грошей приведена до на-стоящей вартості з урахуванням дисконтування за простими або складними відсотками
Рівень достатності обсягу	Профіцитний	Грошовий потік, поточний обсяг якого систематично перевищує платіжні потреби
	Дефіцитний	Грошовий потік, обсяг якого є недостатнім для всіх реалізованих проектів
Результат руху або характер сальдо	Позитивний / позитивний	Зростаючий грошовий потік, при якому грошові притоки перевищують грошові відтоки
	Негативний / негативний	Грошовий потік, при якому грошові відтоки перевищують грошові притоки; що виникає при цьому дефіцит платіжних засобів компенсується вхідним залишком або зростаючими запозиченнями.
	«Грошовий капкан»	Відсутність зростання або незначне зростання чистого грошового потоку; застосовується для характеристики проектів, втягують в себе грошові кошти, але не дають віддачі

Слід розглянути детальніше класифікацію грошових потоків. За видом господарської діяльності виділяють: грошовий потік від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Більш детально слід зупинитися на вивченні грошового потоку від операційної діяльності.

Грошовий потік від операційної діяльності прийнято пов'язувати із вхідними та вихідними операційними грошовими потоками. При цьому він визначає притоком коштів від основної та операційної діяльності, а також включає плату постачальникам за сировину і матеріали тощо; плату стороннім контрагентам за різні види робіт та послуг; виплату заробітної плати й інших платежів працівникам підприємства; виплату податків, зборів та інших обов'язкових платежів у бюджети відповідного рівня; інші платежі, пов'язані зі здійсненням операційної діяльності [12].

Операційний грошовий потік (англ. Operating Cash Flow (OCF)) можна також визначити як готівкові кошти, одержувані в результаті операційної діяльності компанії, що зазвичай визначаються як доходи від операційної діяльності за вирахуванням всіх операційних витрат. Ця величина, проходячи через ряд коригувань, стає чистим доходом. Операційний грошовий потік завжди відображається у звіті про рух грошових коштів.

Іншими словами, операційний грошовий потік є готівковими коштами, які компанія отримує в результаті ведення бізнесу. Цей показник, можливо, є кращою мірою успішності бізнесу, ніж прибуток, тому що компанія може показати позитивний чистий дохід (в звіті про прибутки і збитки), але потім може виявитися так, що компанія буде не в змозі платити за своїми борговими зобов'язаннями. За рахунок цього грошового потоку фактично оплачуються всі рахунки компанії.

Операційний грошовий потік може також використовуватися як індикатор якості доходів компанії. Якщо компанія повідомляє про рекордний дохід, але негативному залишку готівки, вона може дотримуватися практики агресивного бухгалтерського обліку [15].

Варто також наголосити, що грошовий потік операційної діяльності – це процес притоку і відтоку грошових коштів, для забезпечення виконання основних функцій виробничо-господарської діяльності підприємства.

Загальна схема джерел надходження й витрачання грошових коштів від операційної діяльності наведена на рис. 1.2.

Рис. 1.2. Формування грошових потоків за операційною діяльністю

Джерело: [16]

Під час формування операційного грошового потоку відображається надходженням грошових коштів від покупців; від податкових органів у формі повернення надлишків відповідних сум податків та інші платежі, що передбачені міжнародними стандартами обліку. Власне операційна діяльність підприємства є основним джерелом прибутку, тому повинна бути головним джерелом коштів.

Прийнято застосовувати 2 методи розрахунку розмірів чистих грошових потоків за операційною діяльністю: прямий; непрямий.

Прямий метод розрахунку передбачає застосування послідовного відображення всіх операцій по надходженню та витратах, різниця яких показує збільшення або зменшення коштів. Тобто аналізу підлягають сукупні грошові потоки за їх видами: виторг від реалізації, оплата рахунків постачальників, виплата заробітної плати, закупівля устаткування, залучення й повернення кредитів, виплата відсотків за ними і тощо.

Перевагами методу розрахунку чистого грошового потоку від операційної діяльності за прямим методом є можливість показати основні джерела надходження та відтоку коштів у абсолютних величинах; виникає можливість

оперативної оцінки рівня достатності коштів для здійснення платежів за поточними зобов'язаннями; встановити зв'язок між обсягами реалізації та розміром виручки у грошовій формі протягом звітного періоду.

За непрямим методом розрахунку чистого грошового потоку від операційної діяльності відбувається розрахунок через поступове коригування показників фінансових результатів від операційної діяльності до сплати податків, що вказано у звіті про фінансові результати.

В той час у процесі розрахунків чистого операційного грошового потоку за непрямим методом з'являється можливість визначити різницю між ним та фінансовим результатом роботи підприємства як головними критеріями оцінки діяльності компанії [17].

Порядок розрахунку чистого грошового потоку від операційної діяльності за прямим та непрямим методом наведено у табл. 1.3 [17].

Таблиця 1.3

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Характеристика
1	2	3
Чистий грошовий потік від операційної діяльності за непрямим методом	$\text{ЧГПОД} = \text{ЧП}(3) + \text{АНА} \pm \Delta\text{ЗНВП} \pm \text{П}(3)\text{КР} \pm \text{П}(3)\text{НД} + \text{ПВ} \pm \Delta\text{ОБА} \pm \Delta\text{ПЗ} \pm \Delta\text{ВМП} \pm \Delta\text{ДМП} - \text{СВ} - \text{ППР}$	де ЧГПОД – чистий грошовий потік від операційної діяльності; ЧП(3) – прибутки (збитки) від звичайної діяльності до оподаткування; АМОЗ – амортизація необоротних засобів; ΔЗНВП – зміна забезпечення інших платежів; П(3)КР – прибуток (збиток) від нереалізованих курсових різниць; П(3)НД – прибуток (збиток) від неопераційної діяльності; ПВ – нараховані витрати по сплаті відсотків; ΔОБА – зменшення (збільшення) оборотних активів; ΔПЗ – збільшення (зменшення) суми поточних зобов'язань; ΔВМП – зменшення (збільшення) суми витрат майбутніх періодів; ΔДМП – збільшення (зменшення) суми доходів майбутніх періодів;

Продовження таб.1.3

Назва показника	Алгоритм розрахунку	Характеристика
1	2	3

		СВ – суми сплачених відсотків; ППР – суми сплаченого податку на прибуток.
Чистий грошовий потік від операційної діяльності за непрямым методом	$\text{ЧГПОД} = \text{ЧП(3)} + \text{АНА} \pm \Delta\text{ЗНВП} \pm \text{П(3)КР} \pm \text{П(3)НД} + \text{ПВ} \pm \Delta\text{ОбА} \pm \Delta\text{ПЗ} \pm \Delta\text{ВМП} \pm \Delta\text{ДМП} - \text{СВ} - \text{ППР}$	де ЧГПОД – чистий грошовий потік від операційної діяльності; ЧП(3) – прибутки (збитки) від звичайної діяльності до оподаткування; АМОЗ – амортизація необоротних засобів; ΔЗНВП – зміна забезпечення інших платежів; П(3)КР – прибуток (збиток) від нереалізованих курсових різниць; П(3)НД – прибуток (збиток) від неопераційної діяльності ПВ – нараховані витрати по сплаті відсотків; ΔОбА – зменшення (збільшення) оборотних активів; ΔПЗ – збільшення (зменшення) суми поточних зобов'язань; ΔВМП – зменшення (збільшення) суми витрат майбутніх періодів; ΔДМП – збільшення (зменшення) суми доходів майбутніх періодів; СВ – суми сплачених відсотків; ППР – суми сплаченого податку на прибуток.

В останні роки, розглядаючи систему фінансового управління підприємством, все більшої уваги потребують питання організації операційних грошових потоків, що справляють вагому дію на кінцевий результат господарської діяльності, а генерування потоків грошей є важливою ознакою фінансової стійкості підприємства.

Актуальність управління операційним грошовим потоком для функціонування підприємства визначається тим, що вони відіграють найважливішу роль у виробничо-господарській діяльності компанії: фінансують всі аспекти фінансово-господарської діяльності компанії; мають забезпечувати фінансову рівновагу на всіх етапах операційного циклу; дозволяють зменшити рівень неплатоспроможності підприємства; дозволяють прискорити оборотність капіталу; генерують додатковий дохід, який можна використовувати для фінансування інших видів діяльності.

Основною метою управління операційними грошовими потоками є визначення рівня достатності грошових засобів, визначення рівня оптимізації та ефективності їх використання.

В рамках фінансового управління операційними грошовими потоками, вирішують такі основні завдання [18]:

- дотримання балансу суми грошових коштів та синхронізація потоків грошей у часі;
- наявність профіцитного потоку грошей, ріст притоку грошових коштів;
- мінімізація негативного грошового потоку, який дозволяє знизити обсяг відтоку або уповільнення швидкості вибуття грошових коштів;
- максимізація чистого потоку грошей для оптимізації (мінімізація) середніх залишків грошових коштів протягом певного періоду;
- реалізація обігу грошових активів, їх безперервне та ефективне перетворення із однієї форми в іншу;
- збільшення ефективності на вкладений капітал шляхом капіталізації прибутку і зменшення фінансових ризиків.

Організація процесу керування операційними грошовими потоками орієнтується на певних принципах (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Принципи управління операційними грошовими потоками

Джерело: [16]

Важлива роль у процесі управління операційними грошовими потоками відводиться якості управління. Рівень залежності якості управління підприємством від структурного розподілу грошових потоків можна зобразити у вигляді схеми, яка представлена на рис. 1.4.

Грошовий потік від інвестиційної діяльності

Розглянемо основні етапи процесу управління потоками грошей від операційної діяльності організації:

Перший етап - аналіз грошових потоків організації в попередньому і звітному періодах. Мета такого аналізу полягає у визначенні рівня забезпеченості формування коштів, рівня ефективного їх використання, а також баланс додатних та від'ємних потоків грошей на підприємстві за обсягами і часовими відрізками. На даному етапі проводиться аналіз динаміки загального обсягу грошового обороту підприємства, розглядається динаміка обсягу та структури формування окремо позитивного і окремого негативного грошового потоку в розрізі окремих джерел, визначається їх збалансованість, синхронність, ліквідність і ефективність використання.

Другий етап - оцінка впливу факторів, на формування грошових потоків, як в звітному, так і попередньому періоді. На даному етапі проводиться факторний аналіз впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на генерування грошових потоків. В якості зовнішніх факторів можуть виступати: кон'юнктура ринку, система оподаткування, доступність кредитів і позик, і т.д. Серед внутрішніх факторів виступають: життєвий цикл підприємства, тривалість його операційного циклу, амортизаційна політика, коефіцієнт операційного левериджу, і інші фактори.

Третій етап - розробка напрямків оптимізації грошових потоків. Найважливіші завдання в процесі оптимізаційного управління грошовими

потоками є: визначення та реалізація резервів, які дозволять мінімізувати рівень залежності від зовнішніх каналів притоку грошових коштів, що дозволяють забезпечити збалансованість грошових потоків; максимізація позитивного і скорочення негативного грошового потоку.

Четвертий етап - складання бюджетів грошових потоків за всіма видами діяльності. Складання бюджетів грошових потоків носить прогностичний характер, за рахунок невизначеності ряду вихідних його передумов. Таким чином, складання бюджетів грошових потоків здійснюється у вигляді декількох планових розрахунків цих показників при різних сценаріях розвитку (оптимістичний, реалістичний, песимістичний).

П'ятий етап - контроль за реалізацією напрямків оптимізації. Об'єктом контролю на даному етапі є виконання встановлених планових показників по величині позитивних і негативних грошових потоків, визначення причин зміни, проводиться аналіз ліквідності та ефективності грошових потоків з урахуванням визначених змін.

Тільки точний, повний і своєчасний аналіз грошових потоків, а також контроль за їх витрачанням за цільовим призначенням дозволяє виявити можливості більш раціонального їх використання.

Результати оцінки та аналізу грошових потоків від операційної діяльності дають можливість скласти думку і прийняти рішення щодо фінансової спроможності підприємства в конкретний момент часу для погашення боргових зобов'язань, дозволяють оцінити ліквідність балансу і платоспроможність підприємства для проведення розрахунків і платежів, ефективність формування грошових потоків. Розвиток методики аналітичного забезпечення оперативного управління грошовими потоками в процесі діяльності будь-якої організації забезпечує платоспроможність і стійкий фінансовий розвиток підприємства [20].

У процесі управління грошовими потоками підприємства від операційної діяльності важливу роль відводиться їх діагностиці та аналізу. Особлива роль

відводиться власне коефіцієнтному аналізу грошових потоків від операційної діяльності підприємства.

Слід розглянути класифікацію показників коефіцієнтного аналізу грошових потоків від операційної діяльності, що складається із п'яти груп: Коефіцієнт грошового покриття виручки і прибутку, Коефіцієнт грошового покриття капітальних витрат і дивідендів, Коефіцієнт грошового покриття боргу і різних платежів, Коефіцієнт рентабельності грошових потоків, Коефіцієнт адекватності, співвідношень грошових потоків (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Методика оцінювання ефективності форм грошових потоків підприємства

Назва 1	Алгоритм розрахунку 2	Характеристика 3
Коефіцієнти грошового покриття виручки і прибутку		
Грошова рентабельність продажів	$CFO / R = \text{Операційний грошовий потік} / \text{Виручка чиста} * 100\%$	характеризує здатність компанії генерувати грошові кошти від продажів, тобто оцінює відсоток операційного грошового потоку в виручці
Операційний грошовий потік до ЕБІТДА (CFO / ЕБІТДА)	$CFO / \text{ЕБІТДА} = \text{Грошовий потік від операційної діяльності} / \text{ЕБІТДА} * 100\%$	показує грошове утримання операційної прибутку до сплати відсотків, податків і вирахування амортизації і може використовуватися при оцінці якості показників прибутку з урахуванням амортизації
Коефіцієнт грошового утримання чистого прибутку (CFO / NI)	$CFO / NI = (\text{Грошовий потік від операційної діяльності} - \text{Амортизація}) / \text{Чистий прибуток}$	показує співвідношення операційного грошового потоку (або чистого грошового потоку від операційної діяльності) до чистого прибутку і дозволяє оцінити, на скільки відсотків чистий прибуток складається з грошових надходжень від основної діяльності.
Коефіцієнти грошового покриття капітальних витрат і дивідендів		
Коефіцієнт грошового покриття капітальних витрат	$CER = \text{Грошовий потік від операційної діяльності} / \text{Капітальні витрати}$	оцінює здатність підприємства фінансувати капітальні витрати (CAPEX) за рахунок операційної діяльності, а також здатність виплачувати борги і дивіденди
Коефіцієнт грошового покриття дивідендних виплат	$CDCR = \text{Грошовий потік від операційної діяльності} / \text{дивіденди виплачені}$	показує здатність компанії виплачувати дивіденди за рахунок операційної діяльності

П

родовження табл. 1.4

Назва 1	Алгоритм розрахунку 2	Характеристика 3
Коефіцієнти грошового покриття боргу і різних платежів		
Коефіцієнт покриття сукупного боргу компанії (CDC)	$CDC = \text{Операційний грошовий потік} / \text{Сукупний борг}$	показує можливість компанії генерувати достатній дохід для покриття загальної суми боргу. чим вище значення коефіцієнта, тим простіше компанії розплатитися по по борговими

		зобов'язаннями
Коефіцієнт грошового покриття довгострокових зобов'язань (CFLTL)	$CFLTL = \text{Грошовий потік від операційної діяльності} / \text{Довгострокові зобов'язання}$	показує, наскільки добре грошовий потік від операційної діяльності компанії покриває довгостроковий борг
Період погашення боргу	$YTD = 360 / (\text{Грошовий потік від операційної діяльності} / \text{Сукупний борг})$	дозволяє визначити період погашення боргу або інших платежів підприємства
Коефіцієнти рентабельності грошових потоків.		
Коефіцієнт рентабельності активів по грошовому потоці (CROA)	$CROA = \text{Операційний грошовий потік} / \text{Сумарні активи (середнє значення)}$	дозволяють оцінити здатність підприємства створювати грошові потоки
Коефіцієнт рентабельності валових активів по грошовому потоку	$CROGA = \text{Операційний грошовий потік після сплати податків} / \text{Валові активи} = (\text{Чистий операційний прибуток} + \text{Амортизація}) / (\text{Основні кошти за поточною ціною покупки} + \text{Оборотний капітал})$	оцінює ефективність компанії відповідно до очікувань власників. В розрахунку показника CROGA використовується операційний грошовий потік після сплати податків (тобто суми чистого операційного прибутку і амортизації) і валові активи (активи, які оцінюються за вартістю покупки)
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу по грошовому потоку	$CROE = \text{Операційний грошовий потік} / \text{Власний капітал (середнє значення)}$	Показники грошової рентабельності, як правило, використовуються в фінансовому аналізі одночасно з традиційними показниками рентабельності для уточнення наповнення бухгалтерської прибутковості реальними грошовими надходженнями.
Коефіцієнти адекватності, співвідношень грошових потоків, ринкові мультиплікатори		
Коефіцієнт адекватності грошового потоку (CFAR)	$CFAR = \text{Річний чистий вільний грошовий потік} / \text{Середньорічні виплати боргу в майбутні 2-5 років}$	визначається як співвідношення річного чистого вільного грошового потоку і середньорічної величини боргових платежів за кілька (2-5) майбутніх років. При цьому середньорічна величина боргових платежів дозволяє згладити нерівномірність у виплатах основних сум боргу.
Коефіцієнт реінвестування (CFRR)	$CFRR = (\text{Чистий грошовий потік від основної діяльності} - \text{Дивіденди}) / (\text{Робочий капітал} + \text{Вартість обладнання} + \text{Нематеріальні активи} + \text{Інші необоротні активи}) * 100\%$	показує рівень інвестицій в активи для заміни активів і зростання виробництва.
Коефіцієнт співвідношення вільного і операційного грошових потоків (FCF / OCF)	$FCF / OCF = \text{Вільний грошовий потік} / \text{Операційний грошовий потік} * 100\%$	дозволяє оцінювати фінансову стійкість компанії, а також конкурентоспроможність і ефективність діяльності. чим вище значення даного коефіцієнта, тим більша фінансова стійкість компанії, вище її конкурентоспроможність і фінансова міць

Таким чином, у результаті дослідження теоретичних аспектів та особливостей управління грошовими потоками підприємства від операційної діяльності було визначено, що саме цей грошовий потік є основою утворюючим та забезпечує основну діяльність підприємства.

Ефективне управління грошовим потоком від операційної діяльності підприємства сприяє підвищенню рівня його платоспроможності, рентабельності та ліквідності.

Тому важливим аспектом діяльності будь-якого підприємства є розробка високоефективної стратегії управління грошовими потоками від операційної діяльності, яка обов'язково повинна включати етап аналізу та діагностики грошових потоків підприємства.

Основною метою управління операційними грошовими потоками є визначення рівня достатності грошових коштів, пошук шляхів щодо їх оптимізації та ефективного використання.

Слід відмітити, що для ефективного управління операційними грошовими потоками слід дотримуватися основних принципів управління грошовими потоками: принцип інформативної вірогідності, принцип забезпечення збалансованості, принцип забезпечення ефективності, принцип забезпечення ліквідності.

Оцінку ефективності операційних грошових потоків прийнято проводити на основі розрахунку та аналізу відповідних коефіцієнтів із п'яти груп: коефіцієнти грошового покриття виручки і прибутку, коефіцієнти грошового покриття капітальних витрат і дивідендів, коефіцієнти грошового покриття боргу і різних платежів, коефіцієнти рентабельності грошових потоків, коефіцієнти адекватності, співвідношень грошових потоків.

У результаті дослідження теоретичних аспектів та особливостей управління грошовими потоками підприємства від операційної діяльності було визначено, що саме цей грошовий потік є осново утворюючим та забезпечує основну діяльність підприємства.

Ефективне управління грошовим потоком від операційної діяльності підприємства сприяє підвищенню рівня його платоспроможності, рентабельності та ліквідності діяльності.

Тому важливим аспектом діяльності будь-якого підприємства є розробка високоефективної стратегії управління операційними грошовими потоками фірми, яка обов'язково повинна включати етап аналізу та діагностики грошових потоків підприємства.

Отже, процес управління грошовими потоками від операційної діяльності підприємства є складним економічним процесом, який має вплив на результативність діяльності всього підприємства.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «PROMO EXPERT»

2.1. Оцінка фінансового стану підприємства

Аналіз рівня ефективності управління операційними грошовими потоками проводився на базі показників ТОВ «Promo Expert». Адреса: м. Київ, вул. Євгенія Сверстюка 21, офіс 902.

ТОВ «Promo Expert» є організацією, що розвивається у сфері розробки, просування та реклами різних торгових марок. Компанія займається процесом виробництва і монтажу POS-матеріалів, які допомагають у просуванні товарів у місцях їх продажів, спеціалізується на розробці ексклюзивних рекламно-сувенірних продуктів, а також здійснює індивідуальне пошиття промо одягу (одяг (футболки, кепки, реглани, фартухи, спец. одяг) за індивідуальним замовленням із можливістю нанесення будь-якого зображення та напису).

Важливим етапом у дослідження господарської діяльності підприємства є оцінка його фінансового стану. Оцінку фінансового стану можна провести на основі аналізу абсолютних та відносних показників.

Динаміка обсягу та складу активів ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки представлена у Додатку А, табл. А.2, звідки можна зробити висновок, що загальна сума активів за період із 2015 року по 2018 рік збільшився на 19027447 тис.грн, тобто на 89,14%. Це означає, що загальна динаміка обсягу активів підприємства є позитивною. Проте у розрізі досліджуваного періоду спостерігаються певні коливання: порівнюючи 2016-2017 роки, загальна сума активів зменшилася на 9,23%, та з 2017 року по 2018 рік тенденція теж була спадною, але зменшення незначне 0,85%.

Необоротні активи ТОВ «Promo Expert» протягом досліджуваного періоду зростали. Але у період із 2016 року по 2017 рік було помітно незначне зменшення їх обсягів (зменшилися на 5077930 тис.грн, тобто на 18,93%).

За досліджуваний період оборотні активи зросли на 4541329 тис.грн, тобто на 53,13%. На відміну від необоротних активів, оборотні активи мали тенденцію падіння лише у період із 2017 року по 2018 рік вони зменшилися на 5889459 тис.грн, тобто на 31,03%.

Серед оборотних активів, найбільшу частку в структурі займають дебіторська заборгованість та запаси. Дебіторська заборгованість за 2015 – 2017 роки зростає, але у 2017 - 2018 роках зазнала спаду в обсязі 25,97%. Така ситуація є позитивною, адже зменшує ризик неплатоспроможності підприємства.

Варто розглянути структуру активів підприємства. Структура активів ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки представлена у Додатку Б та на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Структура активів ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки, %

Аналізуючи структуру активів ТОВ «Promo Expert», слід відмітити, що більшу питому вагу в активах підприємства займають необоротні активи. Це означає, що ТОВ «Promo Expert» є виробничою компанією.

Проаналізуємо динаміку обсягу та складу пасивів ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки представлена у Додатку В, табл. В.1.

Загальна сума власного капіталу в динаміці досліджуваного періоду мала негативну тенденцію. Найбільше зменшення власного капіталу відбулося в період із 2016 року по 2017 рік (зменшився на 517,3%). Тобто на ТОВ «Promo Expert» значимість власного капіталу помітно погіршується. Така ситуація є негативною для підприємства, адже наражає його на ризик неплатоспроможності та банкрутства.

Далі проаналізуємо структуру пасивів ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки представлена у Додатку Г та на рис. 2.2.

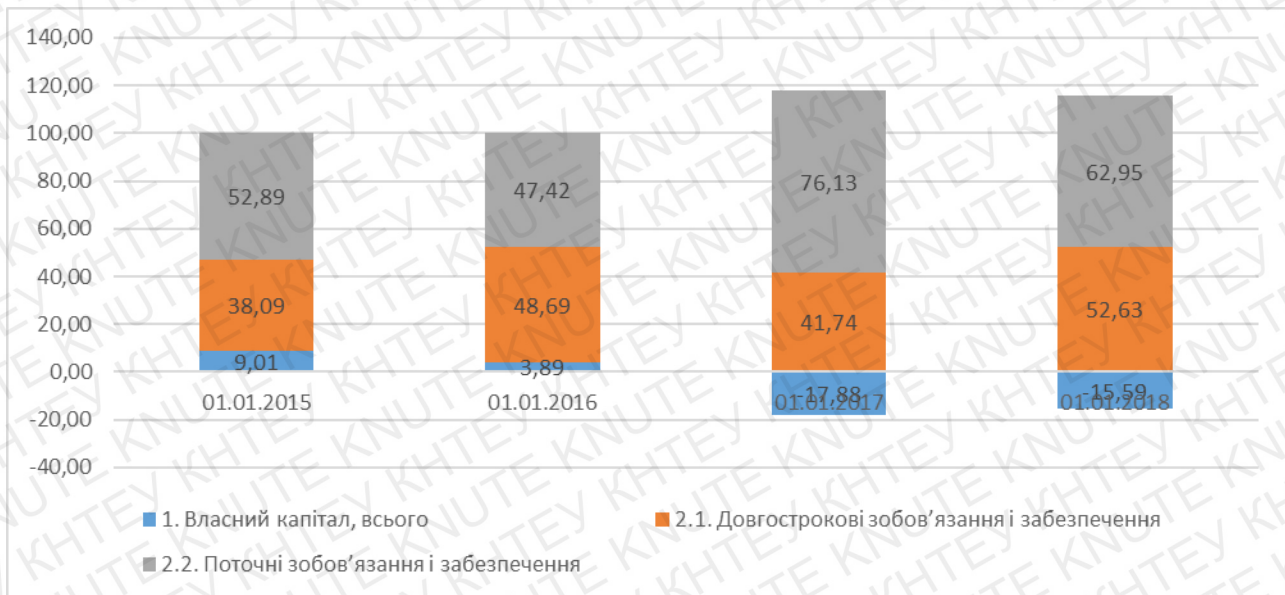

Рис. 2.2. Структура пасивів ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки, %

Дослідивши позиковий капітал становить більшу половину джерел фінансування підприємства та в динаміці років помітно нарощує свої розміри, окрім періоду із 2017 року по 2018 рік - в цей період його розмір зменшився на 2,8%. Значне використання позикового капіталу для фінансування своєї діяльності значно здорожчує такі ресурси, що негативним чином впливає на прибутковість підприємства.

Довгострокові зобов'язання ТОВ «Promo Expert» у досліджуваному періоді зростали швидкими темпами, лише у 2017 році вони зменшилися на 22,2%, проте до 2018 року їх тенденція знову стала зростаючою.

Таким чином, за результатами оцінки динаміки та структури капіталу ТОВ «Promo Expert», можна сказати, що фінансовий стан підприємства у критичному стані, адже у джерелах фінансування підприємства переважає позиковий капітал. Активна ж частина втрачає свою мобільність, а тому і ліквідність, що погіршує можливість розраховуватися підприємству за своїми зобов'язаннями.

Наступним кроком проведемо оцінку фінансової стійкості за використання окремих коефіцієнтів. Динаміка зміни показників фінансової стійкості ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки представлена (Додаток Д та на рис. 2.3).

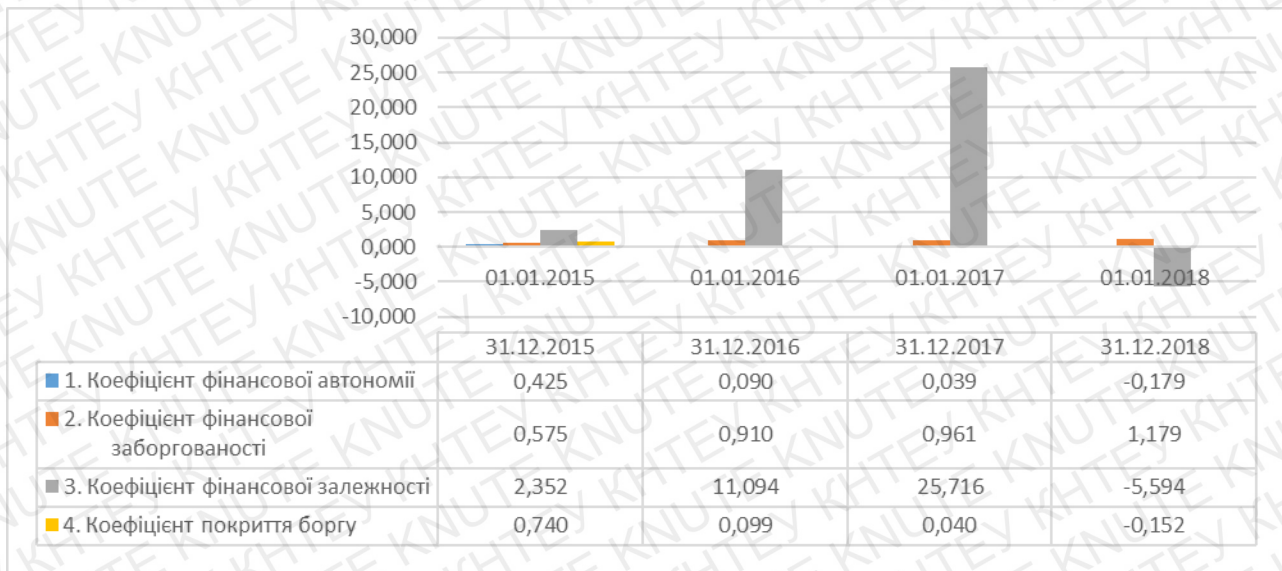

Рис. 2.3. Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «Promo Expert» у 2015-2018 роках

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»

Результати розрахунків, що представлено на рис.2.3 показують, що Коефіцієнт фінансової автономії ТОВ «Promo Expert» демонструє, доля власного капіталу в капіталі підприємства є низькою та в динаміці років помітно зменшується, що свідчить про низький рівень самостійності підприємства.

Данна ситуація і рівень фінансової заборгованості ТОВ «Promo Expert», показує зростання в динаміці 2015-2018 років швидкими темпами. Тобто кредитів значно більше в капіталі підприємства, ніж власних ресурсів.. Коефіцієнт фінансової залежності показує досить високий рівень залежності ТОВ «Promo Expert» від зовнішніх джерел фінансування, перевищуючи норму в 10 разів. При чому, рівень покриття боргів підприємства теж занадто низький та знижується в досліджуваному періоді. Така ситуація є негативною для даного підприємства, адже наражає його на ризик банкрутства.

Динаміка зміни показників ліквідності та платоспроможності ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки представлена у Додатку Д та на рис. 2.4.

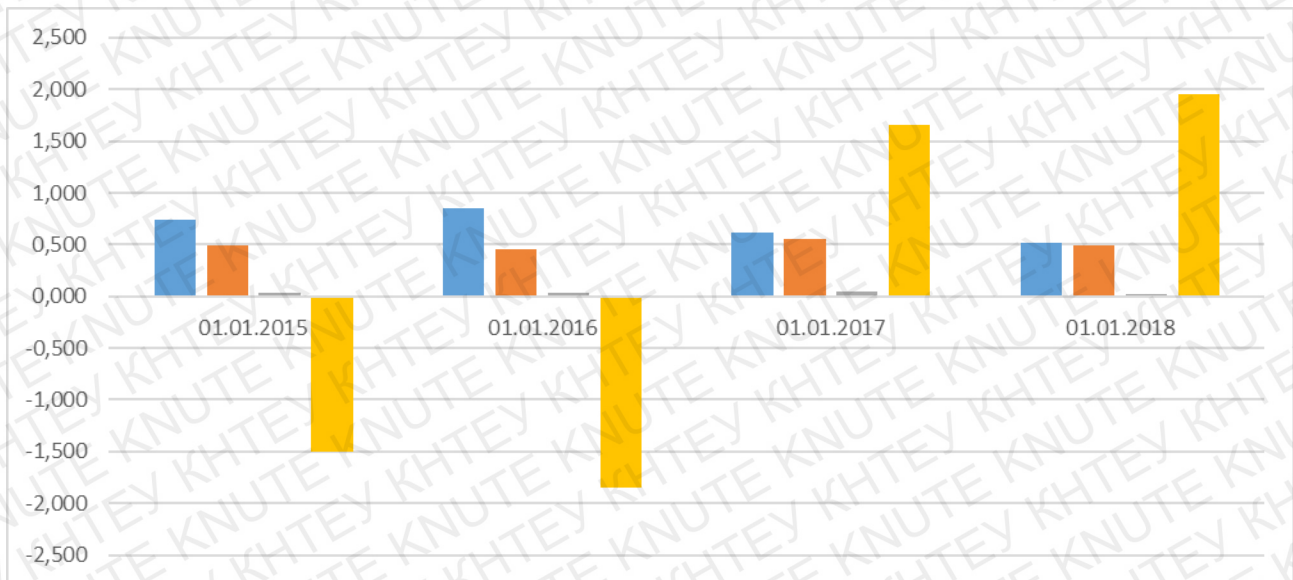

Рис. 2.4. Динаміка показників ліквідності та платоспроможності ТОВ «Promo Expert» у 2015-2018 роках

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»

Аналіз ліквідності та платоспроможності ТОВ «Promo Expert» показав, що 2015 року по 2018 рік формування власного оборотного капіталу відбувалося за позикові кошти, власних коштів підприємство взагалі не вкладало. Про це свідчить й показник частки власного оборотного капіталу у покритті запасів, що з 2015 року є від'ємним. Така ситуація є негативною для підприємства, адже наражає його на ризик ліквідності та платоспроможності, а в подальшому й на ризик банкрутства.

Загальний Коефіцієнт покриття, що свідчить про загальний рівень ліквідності підприємства свідчить, що ліквідність ТОВ «Promo Expert» у досліджуваному періоді була нижче нормативного значення та мала спадну тенденцію. Таку ж тенденцію прослідковуємо при аналізі проміжного коефіцієнту покриття та коефіцієнту абсолютної ліквідності. Тобто ТОВ «Promo Expert» є низько ліквідним підприємством. Підприємство також має низький рівень платоспроможності, про що свідчить ситуація, коли запасів підприємства недостатньо для покриття своїх поточних зобов'язань. Отже, ТОВ «Promo Expert» є низько ліквідним підприємством з критичним рівнем платоспроможності.

Наступним відносним показником, що характеризує фінансову стійкість підприємства є його рівень рентабельності. Так як для аналізу та оцінки рентабельності діяльності підприємства необхідно знати рівень та величину прибутку підприємства, то слід провести оцінку формування чистого прибутку. Відповідно аналіз фінансових результатів за елементами здійснюють відповідно з алгоритмом їх формування у фінансовій звітності (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Аналіз формування фінансових результатів ТОВ «Promo Expert» у 2015-2018 роках

Показники	Роки				Відхилення	
	2015	2016	2017	2018	Відс. пунктів	%
1. Чистий дохід від реалізації	14636689	23983085	12724865	17849182	3212493,00	21,95
2. Собівартість реалізованої продукції	9769262	20853255	9629379	13118292	3349030,00	34,28
3. Адміністративні витрати	407867	560355	882786	1339817	931950,00	228,49
4. Витрати на збут	886315	1054480	1747148	2037403	1151088,00	129,87
5. Інші операційні витрати	844962	37382	9633612	14107664	13262702,00	1569,62
6. Інші операційні доходи	1983	900	119270	93134	91151,00	4596,62
7. Фінансові доходи	50102	20153	249360	44716	-5386,00	-10,75
8. Фінансові витрати	1244033	2135532	1994562	2144444	900411,00	72,38
9. Фінансовий результат від операційної діяльності	-5322906	-6486383	-3559119	-1802639	3520267,00	-66,13
10. Податок на прибуток	-7094321	907622	7629	501	7094822,00	-100,01
11. Чистий прибуток	-12417227	-5578761	-3551490	-1802138	10615089,00	-85,49

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»

Проаналізувавши процес формування фінансових результатів ТОВ «Promo Expert», можна зазначити, що значно зросли адміністративні витрати підприємства (збільшилися на 228,49%), витрати на збут (збільшилися на 129,87%), інші операційні витрати (збільшилися на 1569,62%). В той час зменшилися фінансові доходи підприємства (зменшилися на 10,75%). Загалом прибуткова частина формування фінансових результатів підприємства зростала, але повільнішими темпами, ніж витратна частина.

В результаті значного росту витрат діяльності підприємства, фінансовий результат від операційної значно зменшився (зменшився на 66,13%), в результаті чого підприємство протягом 2015-2018 років отримувало збитки. Позитивним є лише той факт, що збитки підприємства у динаміці років зменшувалися. Але така ситуація не є позитивним показником діяльності підприємства. Тому враховуючи результати оцінки, варто прийняти відповідні міри для росту та збільшення прибутковості підприємства.

Але слід відмітити, що абсолютні показники формування прибутку не дають комплексного уявлення про рівень ефективності діяльності підприємства. Тому слід розрахувати та оцінити відносні показники рентабельності.

Для досліджуваного підприємства пропонується розрахунок рентабельність власного капіталу, зобов'язань та рентабельності активів.

Результати розрахунків рівня рентабельності власного капіталу та зобов'язань для ТОВ «Promo Expert» наведено в табл. 2.2

Таблиця 2.2

Динаміка показників рентабельності власного капіталу, зобов'язань та активів ТОВ «Promo Expert» у 2015-2018 роках

Показники	Роки				Відхилення	
	2015	2016	2017	2018	Відс. пунктів	%
Рентабельність власного капіталу	-4,123	-3,198	0,488	0,286	4,410	-106,946
Термін окупності власного капіталу	-24,253	-31,270	204,971	349,178	373,431	-1539,713
Рентабельність позикового капіталу	-0,408	-0,129	-0,074	-0,039	0,370	-90,545
Рентабельність активів	-0,372	-0,124	-0,087	-0,045	0,327	-87,989
Термін окупності активів	-269,073	-804,137	-1146,519	-2240,175	-1971,102	732,554
Рентабельність необоротних активів	-0,613	-0,208	-0,163	-0,066	0,546	-89,217
Термін окупності необоротних активів	-163,252	-480,732	-612,164	-1513,922	-1350,670	827,355

Продовження таб. 2.2

Рентабельність оборотних активів	-0,945	-0,309	-0,187	-0,138	0,807	-85,429
Термін окупності	-105,821	-323,405	-534,354	-726,253	-620,432	586,303

оборотних активів						
-------------------	--	--	--	--	--	--

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»

Отримання збитків у 2015-2018 роках для ТОВ «Promo Expert» зумовило падіння рентабельності власного капіталу та зобов'язань підприємства. Важливим кроком для підприємства на даному етапі може стати контроль залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування та підвищення ефективності використання вже наявних джерел фінансування діяльності.

Рентабельність активів як необоротних, так і оборотних також скоротилася в динаміці років. Це свідчить про неефективне використання наявного матеріально-технічного забезпечення підприємства. На таку тенденцію негативним чином вплинув значний ріст періоду окупності активів підприємства.

Отже, аналіз фінансової стійкості підприємства у розрізі коефіцієнтного аналізу показав, що ТОВ «Promo Expert» має низький рівень фінансової стійкості, самостійності, ліквідності та планоспроможності. Адже позиковий капітал займає основну частку у джерелах фінансування, та власних оборотних коштів ТОВ «Promo Expert» недостатньо для розрахунків за своїми зобов'язаннями.

Проаналізувавши рівень рентабельності ТОВ «Promo Expert», можемо сказати: прибуткова діяльність підприємства значно погіршилася. А причиною цьому є збиткові результати діяльності підприємства. На зменшення чистого прибутку вплинув ріст собівартості продукції (підвищення рівня цін на матеріально-технічні ресурси), збільшився обсяг адміністративних витрат та витрат на збут тощо. Також відбулося збільшення терміну окупності активів, що, в свою чергу, також є наслідком зменшення чистого прибутку.

2.2. Аналіз динаміки грошових потоків від операційної діяльності

Рівень ефективності роботи підприємства залежить від правильного процесу організації надходження та відходження операційних грошових засобів на підприємстві. Тому одним із аспектів фінансової стійкості та стабільності фірми є приплив грошових коштів. Надмірна кількість грошових коштів може свідчити про те, що реально підприємство зазнає збитків, пов'язаних із інфляційними процесами та знеціненням грошей, а також із втраченими можливостями їх вигідного розміщення.

На першому етапі аналізу динаміки грошових потоків від операційної діяльності слід розглянути загальну динаміку обсягу та складу грошових потоків ТОВ «Promo Expert» (Додаток К).

Чистий грошовий потік по підприємству ТОВ «Promo Expert» має неоднакову тенденцію. У 2014 та 2017 роках його значення було негативним. Тобто у ці періоди грошові витрати переважали над їх надходженнями. У 2015-2016 роках ситуація була протилежною. Чистий грошовий потік від операційної діяльності був позитивним у 2015-2017 роках, у 2018 році він мав від'ємне значення. При чому динаміка грошового потоку від операційної діяльності була спадною. Це означає, що ділова активність підприємства значно погіршилася, підприємство зазнає негативного впливу росту конкуренції на ринку. Та його основна діяльність є неефективною. Не дивлячись на те, що фінансові результати підприємства від інвестиційної діяльності відсутні, прослідковується рух коштів у результаті інвестиційної діяльності. У 2015, 2017 та 2018 роках спостерігається негативний грошовий потік інвестиційної діяльності ТОВ «Promo Expert». Лише у 2015 році він був позитивним. Тобто загальна тенденція є спадною, що негативно відображається на загальному грошовому потоці підприємства. Лише фінансова діяльність підприємства показує позитивну динаміку чистого руху грошових коштів. Хоч і з 2015 по 2017 роки рух коштів фінансової діяльності був негативним

Проте його тенденція була зростаючою та у 2018 році ТОВ «Promo Expert» уже мало позитивний грошовий потік в результаті фінансової діяльності. У процесі даного дослідження доцільним також є оцінка динаміки чистих грошових потоків ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки.

Чистий грошовий потік по підприємству ТОВ «Promo Expert» має неоднакову тенденцію. У 2015 та 2018 роках його значення було негативним. Тобто у ці періоди грошові витрати переважали над їх надходженнями. У 2016-2017 роках ситуація була протилежною.

Чистий грошовий потік від операційної діяльності був позитивним у 2015-2017 роках, у 2018 році він мав від'ємне значення. При чому динаміка грошового потоку від операційної діяльності була спадною. Це означає, що ділова активність підприємства значно погіршилася.

Впродовж двох років у підприємства є значні надходження та видатки фінансової діяльності. В динаміці років надходження від фінансової діяльності значно зросли – на 116%.

Тобто лише фінансова діяльність підприємства показує позитивну динаміку чистого руху грошових коштів. Хоч і з 2015 по 2017 роки рух коштів фінансової діяльності був негативним, проте його тенденція була зростаючою та у 2018 ТОВ «Promo Expert» уже мало позитивний грошовий потік в результаті фінансової діяльності.

Варто перейти до оцінки структури грошових потоків ТОВ «Promo Expert», щоб визначити частку грошових потоків від операційної діяльності у складі вхідних та вихідних потоків грошей. Результати розрахунків представлено у табл. 2.6.

Аналізуючи структуру вхідних та вихідних грошових потоків ТОВ «Promo Expert» слід відмітити, що загальна динаміка вхідних грошових потоків збільшилася на 113,9%. Серед вхідних грошових потоків найбільшу питому вагу займають надходження від операційної діяльності підприємства. У 2018 році цей показник становив 60,2%. За 2015-2018 роки вхідні грошові потоки від операційної діяльності зросли на 38,4%. Але надходження від операційної

діяльності зменшували свою частку у загальній структурі протягом досліджуваного періоду за рахунок значного росту вхідних грошових потоків від фінансової діяльності підприємства. Ця стаття зросла на 1286,6% за 2015-2018 роки, питома вага вхідних грошових потоків фінансової діяльності у 2018 році складає 39,7%.

Вхідні грошові потоки від інвестиційної діяльності підприємства становлять 0,1 % від загальної структури вхідних грошових потоків. При чому грошові потоки інвестиційної діяльності зменшилися на 71,8% протягом досліджуваного періоду.

Динаміка вихідних грошових потоків ТОВ «Promo Expert» також зросла за 2015-2018 роки на 113,6%. У розрізі напрямів грошових потоків можна відмітити позитивну динаміку росту кожної групи. Так, вихідні грошові потоки від операційної діяльності підприємства зросли на 121,6%, від інвестиційної діяльності на 99,3%, а від фінансової діяльності на 100,1%.

Серед вихідних грошових потоків найбільшу питому вагу займають грошові потоки від операційної діяльності – 65,6% у 2018 році. За досліджуваний період частка вихідних грошових потоків від операційної діяльності збільшилася. Вихідні потоки від фінансової діяльності підприємства займають 28,4% у 2018 році від загальної суми вихідних потоків та в динаміці років зменшили свою частку.

Таблиця 2.5

Структура вхідних та вихідних грошових потоків ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки

Назва показників	2015		2016		2017		2018		Відхилення	
	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%
Вхідні грошові потоки										
Всього позитивного грошового потоку, в т.ч.	30090630,2	100,0	51930963,0	100,0	41631925,0	100,0	64362862,0	100,0	34272231,8	113,9
Від операційної діяльності	28015907,0	93,1	28560643,0	55,0	29854675,0	71,7	38772670,0	60,2	10756763,0	38,4
Від інвестиційної діяльності	233959,2	0,8	2785027,0	5,4	292449,0	0,7	66015,0	0,1	-167944,2	-71,8
Від фінансової діяльності	1840764,0	6,1	20585293,0	39,6	11484801,0	27,6	25524177,0	39,7	23683413,0	1286,6
Вихідні грошові потоки										
Всього негативного грошового потоку, в т.ч.	30401245,2	100,0	51793358,0	100,0	41178499,0	100,0	64949029,0	100,0	34547783,8	113,6
Від операційної діяльності	19239779,6	63,3	20687935,0	39,9	26277018,0	63,8	42632262,0	65,6	23392482,5	121,6
Від інвестиційної діяльності	1938430,4	6,4	2647825,0	5,1	2107391,0	5,1	3863502,0	5,9	1925071,7	99,3
Від фінансової діяльності	9223035,3	30,3	28457598,0	54,9	12794090,0	31,1	18453265,0	28,4	9230229,7	100,1

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»

Таким чином, найбільшу питому вагу займають грошові потоки від операційної діяльності як у вхідному їх напрямку, так і вихідному. Слід детально розглянути структуру грошових потоків від операційної діяльності в розрізі їх статей та визначити потенційні причини їх структурних зрушень.

Спочатку слід проаналізувати динаміку та структуру вхідних грошових потоків від операційної діяльності в розрізі окремих статей надходження (табл. 2.6). Аналіз вхідних грошових потоків від операційної діяльності показав, що найбільшу питому вагу займають надходження від реалізації продукції: у 2018 році 84,2%. Загальна динаміка виручки від реалізації продукції у вхідних грошових доходах зросла на 35,8%, але у структурному співвідношенні питома вага даного показника зменшилася із 85,8% у 2015 році до 84,2% у 2018 році.

Ще одним важливим джерелом грошових надходжень ТОВ «Promo Expert» є надходження авансів від покупців і замовників, що збільшилися на 160,3%. У 2015 році вони склали 8%, а у 2018 році 7,8%, тобто також частка їх зменшилася. Вагому частку у грошових надходженнях також займають повернення податків і зборів: ця стаття зросла на 277,5%, тобто із 553692,2 тис.грн у 2015 році до 2090423 у 2018 році. Негативну динаміку можна спостерігати лише у вхідних грошових потоків у формі надходжень від повернення авансів, ця стаття зменшалася на 77,3%.

Інші статті вхідних грошових потоків ТОВ «Promo Expert» демонструють незначні структурні зрушення, але в динаміці років збільшилися у розмірах. Що і призвело в кінцевому результаті до збільшення суми вхідних грошових потоків підприємства.

Наступним етапом дослідження є оцінка динаміки та структури вихідних грошових потоків від операційної діяльності підприємства (рис. 2.7).

Аналіз вихідних грошових потоків від операційної діяльності підприємства показав, що найбільшу питому вагу становлять витрати на фінансування товарів (робіт, послуг): у 2018 році 55,5%, що порівняно більше, ніж у 2015 році (42,2).

Загалом цей показник зріс на 16% протягом досліджуваного періоду

Таблиця 2.6

Динаміка та структура вхідних грошових потоків від операційної діяльності ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки

Назва показників	2015		2016		2017		2018		Відхилення	
	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	24 029 211,5	85,8	24 669 807,0	86,4	25 417 510,0	85,1	32 627 891,0	84,2	8598679,5	35,8
Повернення податків і зборів	553 692,2	2,0	595 368,0	2,1	1 385 166,0	4,6	2 090 423,0	5,4	1536730,8	277,5
у тому числі податку на додану вартість	553 692,2	2,0	595 368,0	2,1	1 384 917,0	4,6	2 090 000,0	5,4	1536307,8	277,5
Цільового фінансування	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Надходження авансів від покупців і замовників	1 167 310,3	4,2	859 239,0	3,0	1 678 260,0	5,6	3 038 089,0	7,8	1870778,7	160,3
Надходження від повернення авансів	2 242 330,4	8,0	2 411 108,0	8,4	1 330 666,0	4,5	507 974,0	1,3	-1734356,4	-77,3
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	15 306,9	0,1	16 459,0	0,1	14 560,0	0,0	42 452,0	0,1	27145,1	177,3
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	243,7	0,0	262,0	0,0	558,0	0,0	1 549,0	0,0	1305,3	535,7
Інші надходження	7 812,0	0,0	8 400,0	0,0	27 955,0	0,1	464 292,0	1,2	456480,0	5843,3
Всього	28015907,0	100,0	28560643,0	100,0	29854675,0	100,0	38772670,0	100,0	10756763,0	38,4

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»

Таблиця 2.7

Динаміка та структура вихідних грошових потоків від операційної діяльності ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки

Назва показників	2015		2016		2017		2018		Відхилення	
	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%
Товарів (робіт, послуг)	8 116 999,1	42,2	8 727 956,0	42,2	10 794 124,0	41,1	23 660 914,0	55,5	15543914,9	191,5
Праці	340 705,5	1,8	366 350,0	1,8	470 239,0	1,8	734 950,0	1,7	394244,5	115,7
Відрахувань на соціальні заходи	112 032,5	0,6	120 465,0	0,6	97 411,0	0,4	129 905,0	0,3	17872,6	16,0
Зобов'язань з податків і зборів	96 515,4	0,5	103 780,0	0,5	161 775,0	0,6	204 604,0	0,5	108088,6	112,0
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	0,0	0,0	15 677,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	0,0	0,0	483,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	81 486,6	0,4	87 620,0	0,4	27 873,0	0,1	6 836,0	0,0	-74650,6	-91,6
Витрачання на оплату повернення авансів	1 094 806,2	5,7	1 177 211,0	5,7	1 032 359,0	3,9	1 020 040,0	2,4	-74766,2	-6,8
Витрачання на оплату цільових внесків	1 299 542,9	6,8	1 397 358,0	6,8	643 601,0	2,4	2 019 800,0	4,7	720257,1	55,4
Інші витрачання	8 179 178,0	42,5	8 794 815,0	42,5	13 077 509,0	49,8	14 862 049,0	34,9	6682871,1	81,7
Всього	19239779,6	100	20687935,0	100	26277018,0	100	42632262,0	100	23392482,5	121,6

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»

Вагому частку також становлять вихідні грошові потоки на оплату праці, витрачання на оплату цільових внесків та інші витрачання. Ці статті зросли на 112%, 55,4% та 81,7% відповідно.

Негативну тенденцію показують лише витрати на оплату повернення авансів. Ця стаття знизилася на 6,8% та значно зменшила свою питому вагу у загальній структурі вихідних грошових потоків підприємства.

Все це вплинуло на темпи росту вихідних грошових потоків (збільшився на 131,6), що порівняно більше, ніж за вхідних грошових потоків. Це і стало причиною формування негативного чистого грошового потоку ТОВ «Promo Expert» від операційної діяльності.

2.3. Оцінка ефективності управління грошовими потоками від операційної діяльності на підприємстві

Основним етапом управління грошовими потоками підприємства від операційної діяльності є оцінка даного процесу. Спочатку слід оцінити тривалість одного обороту грошових коштів від операційної діяльності.

Адже зменшення тривалості одного обороту свідчить про поліпшенні використання грошових коштів. Тривалість періоду становить: 360 днів - при розрахунку значення показника за рік; 90 днів - при розрахунку за квартал; 30 днів - за місяць. Для розрахунку залучаються внутрішні облікові дані про величину залишків на початок і кінець періоду за рахунками грошових коштів від операційної діяльності.

Розрахунок періоду обороту грошових коштів від операційної діяльності на ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки наведено в табл. 2.8.

Аналізуючи тривалість обороту вхідних грошових потоків, слід відмітити, що їх темпи обертання помітно зросли із 2015 року по 2018 рік: із 2015 року по 2018 рік показник збільшився на 2,54 обороти. Збільшення періодів обороту вхідних грошових потоків свідчить про неефективне

управління ними, що в результаті призводить до дисбалансу та виникнення негативного чистого грошового потоку.

Таблиця 2.8

Зміна тривалості обороту грошових потоків від операційної діяльності ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки

Показники	Роки				Відхилення	
	2015	2016	2017	2018	+/-	%
Вхідні грошові потоки						
Залишки вхідних грошових потоків	28015907,0	28560643,0	29854675,0	38772670,0	10756763,0	38,40
Оборот за рік	517499,2	544736,0	1294032,0	8917995,0	8400495,8	1623,29
Період обороту, днів (гр. 2 * 12 / гр.1)	0,22	0,23	0,52	2,76	2,54	1145,19
Вихідні грошові потоки						
Залишки вихідних грошових потоків	19239779,6	20687935,0	26277018,0	42632262,0	23392482,45	121,58
Оборот за рік	1375747,7	1448155,5	5589083,0	16355244,0	14979496,32	1088,83
Період обороту, днів (гр. 2 * 12 / гр.1)	0,86	0,84	2,55	4,60	3,75	436,51

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»

Період обороту вихідних грошових потоків підприємства також помітно збільшився: із 2015 року по 2018 рік збільшився на 3,75 обороти. Тобто вихідні грошові потоки, що фінансують оперативну діяльність підприємства, витрачаються повільнішими темпами, що в результаті призупиняє надходження грошей від операційної діяльності. В наслідок чого і виникає негативний грошовий потік.

У першому розділі даного дипломного проекту було розглянуто основні показники оцінки ефективності управління грошовими потоками підприємства від операційної діяльності.

На першому етапі дослідження слід розрахувати та оцінити рівень грошового покриття виручки і прибутку (табл. 2.9).

Оцінка рівня грошового покриття ТОВ «Promo Expert» у 2015-2018 роках показала, що грошова рентабельність підприємства, яка показує ефективність

(або неефективність) отримання грошових коштів від операційної діяльності за кожну грошову одиницю в продажах, значно знизилася (за 2015 -2018 роки зменшилася на 136,06%).

Таблиця 2.9

Оцінка рівня грошового покриття ТОВ «Promo Expert» у 2015-2018 роках

Показники	Роки				Відхилення	
	2015	2016	2017	2018	+/-	%
Грошова рентабельність продажів(CFO / R)	0,600	0,328	0,281	-0,216	-0,816	-136,06
Операційний грошовий потік до ЕВІТДА (CFO / ЕВІТДА)	-1,649	-1,214	-1,005	2,141	3,790	-229,86
Коеф. грошового утримання чистого прибутку (CFO / NI)	-0,617	-1,095	-0,769	2,537	3,155	-511,10

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»

Тобто ТОВ «Promo Expert» має низьку здатність генерувати грошові потоки від продажів. Операційний грошовий потік ЕВІТДА для ТОВ «Promo Expert» також знизився на 229,86%, що також свідчить про низький рівень грошового утримання прибутку до сплати податків. Коефіцієнт грошового утримання чистого прибутку ТОВ «Promo Expert» знизився протягом досліджуваного періоду на 511,11%, що говорить про низьку частку грошових надходжень від основної діяльності у чистому прибутку підприємства.

Тобто ТОВ «Promo Expert» має значний розрив між нарахованою виручкою та її фактичним отриманням у грошовій формі.

Наступна група показників – коефіцієнти грошового покриття боргу і різних платежів (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Оцінка грошового погашення боргу і різних платежів ТОВ «Promo Expert» у 2015-2018 роках

Показники	Роки				Відхилення	
	2015	2016	2017	2018	+/-	%
Коеф. покриття сукупного боргу компанії (CDC)	0,289	0,183	0,075	-0,083	-0,371	-128,65

Продовження таб. 2.10

Показники	Роки				Відхилення	
	2015	2016	2017	2018	+/-	%

Коеф. короткострокового покриття (STDCR)	1,363	1,556	0,526	-0,397	-1,761	-129,15
Коеф. грошового покриття довгострокових зобов'язань (CFLTL)	0,690	0,360	0,210	-0,182	-0,871	-126,34
Період погашення боргу.	1247,0 10	1971,60 9	4829,77 6	- 4352,5 1	- 5599,5 2	-449,04

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»

Коефіцієнт покриття сукупного боргу ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки зменшився на 128,65%, що свідчить про значне зниження здатності підприємства генерувати достатній дохід для покриття загальної суми боргу.

Також за результатами розрахунків слідує що ТОВ «Promo Expert» за рахунок грошових потоків від операційної діяльності має можливість швидше покривати короткострокові зобов'язання, аніж довгострокові. Але можливість покриття короткострокових позик у підприємства за досліджуваний період знижується, а можливість покривати довгострокові борги – помітно зростає.

Негативним також є той факт, що період погашення боргу за рахунок операційних грошових потоків підприємства значно збільшився, що свідчить про неефективне управління грошовими потоками. Тобто ТОВ «Promo Expert» має занадто великі борги та занадто низький рівень припливу грошових потоків від операційної діяльності.

Наступна група показників – коефіцієнти рентабельності грошових потоків (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Оцінка ефективності формування грошових потоків від операційної діяльності ТОВ «Promo Expert» у 2015-2018 роках

Показники	Роки				Відхилення	
	2015	2016	2017	2018	+/-	%
Коеф. рентабельності активів по грошовому потоці (CROA)	0,263	0,175	0,088	-0,096	-0,358	-136,40
Коеф. рентабельності валових активів по грошовому потоку (CROGA)	0,378	0,245	-0,050	0,104	-0,274	-72,56

Продовження таб. 2.11

Показники	Роки				Відхилення	
	2015	2016	2017	2018	+/-	%

Коеф. рентабельності власного капіталу по грошового потоку, (CROE)	2,914	4,513	-0,491	0,613	-	2,301	-78,95
--	-------	-------	--------	-------	---	-------	--------

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»

Оцінка рентабельності грошових потоків від операційної діяльності показала, що коефіцієнт рентабельності активів по грошовому потоці оцінює ефективність компанії відповідно до очікувань власників, у динаміці досліджуваного періоду цей показник зменшився на 136,40%, тобто очікування власників значно знизилися, що говорить про неефективне управління грошовими потоками підприємства.

Коефіцієнт рентабельності валових активів по оперативному грошовому потоку за 2015-2018 роки знизився на 72,56%, що свідчить про зниження рентабельності валових активів по грошовому потоку від операційної діяльності підприємства. Тобто оборотні ресурси підприємства використовуються недостатньо ефективно, що і не приносить очікуваного позитивного результату.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу по грошового потоку від операційної діяльності ТОВ «Promo Expert» знизився із 2,914 у 2015 році до 0,613 у 2018 році, тобто на 78,95%. Така динаміка свідчить про зниження рівня ефективності використання власного капіталу у операційній діяльності фірми. Тобто ефективність управління власними ресурсами підприємства значно знизилася.

Остання група показників – коефіцієнти адекватності, співвідношень грошових потоків від операційної діяльності (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Оцінка адекватності, співвідношень грошових потоків від операційної діяльності ТОВ «Promo Expert» у 2015-2018 роках

Показники	Роки				Відхилення	
	2015	2016	2017	2018	+/-	%
Коеф. адекватності грошового потоку (CFAR)	0,868	0,404	0,137	-0,137	-1,005	-115,76
Коеф. реінвестування (CFRR)	0,269	0,184	0,091	-0,107	-0,376	-139,75
Коеф. співвідношення вільного і операційного грошових потоків (FCF / OCF)	-0,035	0,017	0,127	0,152	0,187	-529,10

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»

Коефіцієнт адекватності грошового потоку (CFAR) ТОВ «Promo Expert», показав, що кредитний рейтинг ТОВ «Promo Expert» за досліджуваний період помітно знизився. З 2015 року по 2018 роки цей показник скоротився на 115,76%. Тобто ТОВ «Promo Expert» має потребу у зовнішніх джерелах фінансування.

Коефіцієнт реінвестування (CFRR) ТОВ «Promo Expert» показує низький рівень інвестицій в активи для заміни активів і зростання виробництва підприємства. Він знизився на 139,75% за досліджуваний період. Що говорить про значне погіршення діяльності підприємства та про низький рівень ефективності управління грошовими потоками.

Коефіцієнт співвідношення вільного і операційного грошових потоків (FCF / OCF) ТОВ «Promo Expert» дозволяє оцінити фінансову стійкість компанії, а також його конкурентоспроможність і ефективність діяльності як досить низьку. При чому цей показник помітно знижувався протягом досліджуваного періоду. Тобто фінансова стійкість та конкурентоспроможність ТОВ «Promo Expert» за 2015 -2018 роки помітно погіршилася.

Для комплексної оцінки рівня ефективності управління грошовими потоками підприємства слід провести оцінку результативності використання грошових коштів від операційної діяльності підприємства ТОВ «Promo Expert» у 2015-2018 роках (табл.2.13).

Таблиця 2.13

Оцінка результативності використання грошових коштів від операційної діяльності ТОВ

«Promo Expert» за 2015-2018 роки

Показники	Роки				Відхилення	
	2015	2016	2017	2018	+/-	%
Коеф. ефективності грошового потоку за підприємством	-0,010	0,003	0,011	-0,009	0,001	-11,668
Коеф. ефективності грошового потоку за операційною діяльністю	0,456	0,381	0,136	-0,091	-0,547	-119,847
Коеф. грошової віддачі доходу за операційною діяльністю	0,600	0,328	0,281	-0,216	-0,816	-136,063
Коеф. грошової продуктивності фінансового результату від операційної діяльності	2,275	2,967	-1,993	-5,987	-8,263	-363,170
Коеф. грошової віддачі власного капіталу в процесі операційної діяльності	0,967	2,614	2,051	0,530	-0,437	-45,180
Коеф. грошової віддачі активів підприємства у процесі операційної діяльності	0,263	0,175	0,088	-0,096	-0,358	-136,397

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»

Отож, за результатами табл. 2.13 бачимо, що продуктивність використання всього капіталу підприємства для формування чистого грошового потоку підприємства в динаміці років погіршується. Але продуктивність використання власного капіталу для формування чистого грошового потоку підприємства помітно зростає. У цілому наведені показники дають змогу оцінити низьку спроможність підприємства формувати достатній грошовий потік для розрахунку за грошовими зобов'язаннями, що виникають у процесі господарської діяльності. Тобто рівень ефективності управління грошовими потоками ТОВ «Promo Expert» є досить низьким та в динаміці років помітно знижується.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «PROMO EXPERT»

Результати проведеного дослідження рівня ефективного управління операційними грошовими потоками ТОВ «Promo Expert» показали, що чистий грошовий потік від операційної діяльності з 2018 року став негативним (дефіцитним). Така динаміка також пояснюється і показниками рентабельності операційних грошових потоків, які показують низький рівень результативності використання грошових коштів від операційної діяльності, негативну динаміку можливостей покривати боргу за рахунок операційних грошових потоків тощо. Тобто загальна ефективність управління операційними грошовими потоками підприємства є низькою.

Слід зазначити, що неефективна політика управління операційними грошовими потоками негативним чином відображається і на загальній ефективності діяльності підприємства, його платоспроможності та ліквідності.

Тому на даному етапі дослідження для ТОВ «Promo Expert» важливим кроком є удосконалення та підвищення ефективності управління операційними грошовими потоками фірми .

Для забезпечення постійної платоспроможності ТОВ «Promo Expert», його ліквідності та рентабельності слід розробити політику управління операційними грошовими потоками фірми , яка полягатиме в оптимізації їх величини. Оптимізація операційних грошових потоків для ТОВ «Promo Expert» повинна являти собою процес вибору найкращої форми організації потоків грошей, що приймає до уваги умови та особливості реалізації підприємницької діяльності.

Оптимізація операційних грошових потоків може базуватися на виконанні таких основних напрямів, що представлено на рис. 3.1.

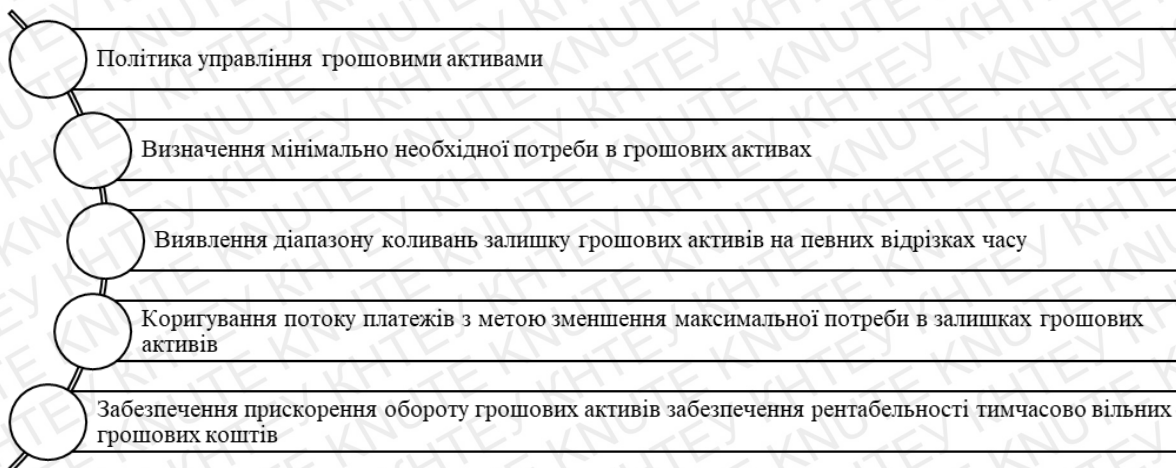

Рис. 3.1. Напрями управління грошовими потокам від операційної діяльності

Таким чином, для ефективного управління операційними грошовими потоками ТОВ «Promo Expert» необхідно також прийняти управлінські рішення, які допоможуть збалансувати операційні грошові потоки, їх синхронність формування в часі і зростання чистого грошового потоку.

Тому для ТОВ «Promo Expert» було розроблено ряд заходів, спрямованих на прискорення залучення операційних грошових коштів у власність підприємства:

1. Пропонувати та надавати дебіторам пільгові умови оплати та скидки за умови дострокового внесення оплати за товар.
2. Оформити та реалізувати процес факторингу.
3. Фінансувати придбання основних засобів на умовах лізингу.
4. Прогнозувати рух грошових потоків на майбутній період.
5. Оцінка показників прогнозованої ефективності управління операційними грошовими потоками фірми

Слід розглянути детально кожен із запропонованих заходів.

1. Пропонувати та надавати дебіторам пільгові умови оплати та скидки за умови дострокового внесення оплати за товар

ТОВ «Promo Expert» має широку мережу клієнтів, які купують товари підприємства. Значну частку становлять клієнти, які вносять оплату за

договорами в кінці місяця. Тому робота ТОВ «Promo Expert» з цими клієнтами повинна будуватися на умовах надання знижок за дострокове внесення оплати.

Основним завданням знижки для прискорення платежів - скорочення термінів погашення дебіторської заборгованості та прискорення оборотності оборотних коштів компанії. Знижки для прискорення оплати - стандартна міра зниження продажної ціни, яка гарантується покупцю, якщо він зробить оплату придбаної послуг раніше встановленого договором продажу терміну.

Етапи застосування знижок для прискореної оплати складається з трьох елементів: 1) кількісна величина знижок, 2) період, протягом якого покупець має можливість скористатися цією знижкою, 3) термін, протягом яких виплата всієї суми боргу за поставки товару, робіт і послуг повинні бути зроблені, якщо покупець не скористається своїм правом на знижку для прискореного платежу.

Відповідно, умова реалізації такого заходу у договорах може бути записана таким чином: «2/10, нетто 30», що означає, покупець зобов'язаний внести повну оплату за товари протягом 30 календарних днів з моменту отримання продукції (робіт, послуг). Але якщо покупець хоче здійснити оплату в перші 10 днів цього періоду, він матиме право на отримання автоматичної знижки в розмірі 2%, тобто скористатися знижкою за прискорення оплати.

Величина прискорення темпів оплати, як правило, визначається двома факторами: 1) рівень ставок на знижку, 2) рівень банківських процентних ставок по кредитах для фінансування оборотного капіталу.

Слід обґрунтувати варіанти застосування для ТОВ «Promo Expert» можливості скорочення втрат від інфляції при зміні порядку розрахунків з клієнтами за товари та послуги в залежності від терміну оплати.

Річна виручка від реалізації 17 849 182 тис. грн. Середня сума дебіторської заборгованості 11 537 142 тис. грн. На умовах передоплати здійснюється 60% від всіх продажів підприємства, решта (40%) – з наданням клієнтам відстрочки платежу.

Варто провести порівняльну оцінку двох варіантів короткострокового фінансування своїх клієнтів ТОВ «Promo Expert»:

- 1) надання знижки заради якнайшвидшого покриття потреби в грошових коштах,
- 2) отримання кредиту без надання знижки.

У розрахунках приймаємо наступні умови: інфляційне зростання цін - в середньому 1% в місяць, договірний термін оплати - 1 місяць, при оплаті за фактом отримання товару, тобто на початку місяця знижка 2%, банківський відсоток за короткостроковим кредитом - 19% річних, рентабельність альтернативних вкладень капіталу - 15% річних. Розрахунок наведено в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Розрахунок фінансового результату ТОВ «Promo Expert» на 2000 тис. грн від надання знижки у 2019 році

Показник	Надання знижки	Кредит
1. Індекс цін	1,01	1,01
2. Коеф. дисконтування $(1 / (1 + 0,01) 1)$	0,99	0,99
3. Втрати від знижки з кожних 2000 тис.грн	40	
4. Втрати від інфляції з кожних 1000 тис.грн		$2000-2000*0,99 = 20$
5. Дохід від альтернативних вкладень капіталу, тис.грн	$(2000-40)*0,15*0,99 = 291,06$	$(2000*0,15)*0,99 = 297,0$
6. Оплата відсотків, тис.грн		$2000*0,19/12 = 31,66$
7. Фінансовий результат	$291,06-40 = 251,06$	$297,0-20-31,66 = 245,34$

Джерело: розраховано автором

Розрахунок показує, що при наданні знижки своїм покупцям ТОВ «Promo Expert» може отримати дохід більше, ніж при використанні кредиту. Розрахунки показують, що надання 2% знижки при попередньої оплати продукції компанії дозволить ТОВ «Promo Expert» отримати з кожних 2000 тис.грн реально 251,06 тис.грн, або в цілому при 40% обсязі реалізації в умовах знижки – 896 243,13 тис. грн $(17\ 849\ 182 * 40\% * 251,06 / 2000)$.

Тобто, така політика управління розрахунків із покупцями та контроль дебіторської заборгованості підприємства може стати стимулом зниження дебіторської заборгованості та прискорення припливу грошових коштів серед маси інших резервів.

Можна припустити, що 50% клієнтів компанії (їх дебіторська заборгованість на кінець 2018 року – 1926254 тис. грн.) хотіли б скористатися знижкою і можуть внести оплату за реалізовану їм продукцію на рахунок ТОВ «Promo Expert» без відстрочки платежу. Це з одного боку збільшить виручку від продажів компанії, а з іншого боку знизить середньорічну суму дебіторської заборгованості, що веде до додаткового припливу грошових коштів

Слід проаналізувати переваги запропонованого управлінського рішення, провівши порівняльний аналіз показників оборотності дебіторської заборгованості ТОВ «Promo Expert» до впровадження системи знижок і після впровадження системи знижок. За основу було взято показники 2018 року. Результати розрахунків представлено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Прогнозовані показники оборотності дебіторської заборгованості ТОВ «Promo Expert» до та після впровадження системи знижок

Показники	2018		Відхилення	
	до	Після	+/-	%
Виручка від реалізації товарів, робіт, послуг, тис.грн (згідно фін.звітності)	17849182	18745425	896243	5,02
Сума дебіторської заборгованості, тис.грн	1926254	866814,3	-1059439,7	-55,00
Коеф. оборотності дебіторської заборгованості, оборотів	9,27	21,63	12,36	133,38
Період оборотності дебіторської заборгованості, днів	38,85	16,65	-22,20	-57,15
Коеф. завантаження грошових засобів у обороті	10,79	4,62	-6,17	-57,15

Джерело: розраховано автором

Аналізуючи результати проведених розрахунків, слідуює, що впровадження системи знижок може дозволити підприємству збільшити Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості на 12,36 оборотів і скоротити період оборотності дебіторської заборгованості на 22 дні. Економія коштів від прискорення оборотності дебіторської заборгованості складе:
 $- 57,15\% * 18\ 745\ 425\ \text{тис.грн} / 100 = -10\ 713\ 293,1\ \text{тис. грн.}$

Таким чином, система знижок сприяє захисту підприємства від інфляційних збитків та відносно дешевого поповненню оборотного капіталу в грошовій або натуральній формі.

2. Оформити та реалізувати процес факторингу.

В Україні послуги факторингу надають більшість банківських установ. Але головним недоліком факторингу є плата за його використання. В даному випадку було прийнято рішення скористатися послугами факторингу у АТ КБ «ПУМБ». За умовами банку, факторингова комісія є загальною платою за таку послугу і в загальному випадку складається з наступних складових:

- Плата за обробку документів;
- Комісія за виконання факторингового договору (0,1% від вартості контракту);
- Плата відсотків за користування грошовими коштами, наданими банком клієнту відразу після відвантаження товару і отримання від нього товарно-транспортних документів (14% річних).

Існує кілька причин, за якими використання факторингу для ТОВ «Promo Expert» дозволить ефективно управляти дебіторською заборгованістю.

Перша причина - потреба в додаткових оборотних коштах для товарного кредитування покупців. Справа в тому, що факторинг є практично єдиним засобом фінансування дебіторської заборгованості. Укладення угоди ТОВ «Promo Expert» з банком АТ КБ «ПУМБ» про послуги надання факторингу, дозволить організації не обмежувати кількість клієнтів, яким необхідно відвантажувати товари в кредит, не встановлювати ліміти на обсяги відвантаження і терміни кредитування. Завдяки чому успішно вирішиться завдання створення нових каналів збуту і збільшення обсягу продажів.

Друга причина - прагнення знизити кредитні ризики. Банк регулярно відстежує кредитоспроможність покупців організації і подає відповідні звіти, що сприяє мінімальним втратам від неплатежів.

Отже, ретельно проаналізувавши всі переваги і недоліки факторингу і порівнявши його з кредитуванням, були зроблені висновки, що факторинг - саме той інструмент, який дозволить ТОВ «Promo Expert» збільшити продажі і краще використовувати свої оборотні кошти.

Таким чином, фінансовий механізм факторингу надає постачальникам принципово інші можливості для свого розвитку, ніж ті можливості, які має постачальник, самостійно обслуговуючий товарний кредит. Фінансування при факторингу, на відміну від власних коштів і кредиту, необмежена ніякими сумами.

Слід провести розрахунок вартості факторингових послуг, за умови, що виручка від продажу продукції за рік склала в 17 849 182 тис. грн. Сума операцій з факторингу за рік може скласти до 10% від виручки, тобто – 1 784 918 тис. грн.

В укладених із покупцями договорах обумовлено наступні особливості:

- 1) поставка продукції ТОВ «Promo Expert» здійснюється на умовах відстрочки платежу покупцю на 90 днів,
- 2) факторингові послуги оформлюються у АТ КБ «ПУМБ»,
- 3) виплата дострокового платежу ТОВ «Promo Expert» проводиться відразу після відвантаження товару і становить 90% від суми поставленого товару,
- 4) процентна ставка за надані грошові кошти - 18% річних,
- 5) резерв коштів становить 10% і знаходиться в розпорядженні АТ КБ «ПУМБ» до моменту оплати 100% вартості товару покупцем,
- 6) комісія АТ КБ «ПУМБ» за надання факторингових послуг становить 0,1% від суми резерву,
- 7) переказ залишків грошових коштів здійснюється після закінчення 90 днів за вирахуванням комісії АТ КБ «ПУМБ».

Таким чином, застосування факторингу вигідно підприємству. За рахунок цього заходу підприємство поліпшить розрахунково-платіжну дисципліну. Прибутковість реалізації припущеного заходи становить 79,89%.

Результати розрахунку наведено в табл. 3.3

**Розрахунок вартості факторингових послуг, що надаються
ТОВ «Promo Expert» у 2018 році**

Найменування показника	Розрахунки
Сума факторингової операції (загальна сума рахунків за рік), тис. грн.	1 784 918,2
Облікова ставка банку,%	18
Сума комісійної винагороди 0.1%, тис. грн.	1 784,9
Витрати на здійснення факторингової угоди (витрати на підготовку та оформлення документів), тис. грн.	89,24
Плата за користування кредитом, тис.грн	321 285,27
Загальна сума витрат підприємства, тис.грн	323 079.1
Додатково отримані грошові кошти, тис.грн	1 606 426,38
Рівень додаткових витрат до рівня додатково отриманих коштів,%	20,11

Джерело: розраховано автором

3. Фінансувати придбання основних засобів на умовах лізингу.

У роботі було зазначено, що для підвищення ефективності управління грошовими потоками на підприємстві, при оновленні необоротних активів, необхідно використовувати найбільш вигідні умови фінансування.

Так зокрема, керівництво ТОВ «Promo Expert» запланувало на 2019 рік придбання нового обладнання на загальну вартість 1 143 720,05 675 тис. грн.

Найбільш прийнятними умовами лізингу для ТОВ «Promo Expert» є умови банку АТ КБ «ПУМБ».

Слід порівняти ефективність фінансування покупки устаткування при наступних умовах:

- вартість обладнання - 1 143 720,05 тис. грн.;
- термін експлуатації - 5 років;
- авансовий лізинговий платіж передбачений в сумі 25% і становить 285 930 тис.грн;
- регулярний (рівномірний) лізинговий платіж за використання обладнання становить 181 851 тис. грн в рік (з урахуванням Коефіцієнта а подорожчання - 6% на рік);
- ліквідаційна вартість активу після передбаченого терміну його використання прогнозується в сумі 285 930 тис. грн.

- ставка податку на прибуток становить 18%;
- середня ставка відсотка за довгостроковим банківським кредитом АТ КБ «ПУМБ» становить 18% на рік.

При чому, нове обладнання зможе зекономити витрати на виробництво та реалізації товарів, робіт, послуг на 15%. Виходячи з наведених даних, справжня вартість грошового потоку складе:

1) при придбанні активу у власність за рахунок власних фінансових ресурсів:

$$NPV = 1\,143\,720,05 - \frac{285\,930}{(1+18\%)^5} = 1\,143\,720 - \frac{285\,930}{2,29} = 1\,143\,720 - 124\,860 = 1\,018\,859 \text{ тис.грн}$$

2) при оренді активу:

$$NPV = 285\,930 + \frac{181\,851(1-0,18)}{(1+18\%)^1} + \frac{181\,851(1-0,18)}{(1+18\%)^2} + \frac{181\,851(1-0,18)}{(1+18\%)^3} + \frac{181\,851(1-0,18)}{(1+18\%)^4} + \frac{181\,851(1-0,18)}{(1+18\%)^5} - \frac{285\,930}{(1+18\%)^5} = 285\,930 + \frac{149\,117,82}{1,18} + \frac{149\,117,82}{1,39} + \frac{149\,117,82}{1,64} + \frac{149\,117,82}{1,93} + \frac{149\,117,82}{2,29} - \frac{285\,930}{2,29} = 285\,930 + 126\,371 + 107\,278 + 90\,925 + 77\,262 + 65\,116 - 124\,860 = 628\,202 \text{ тис.грн.}$$

Таким чином, якщо порівняти отримані результати, можна відзначити, що найменший грошовий потік при купівлі обладнання буде спостерігатися при лізингу: $628\,202 < 1\,018\,859$. Отже придбання даного обладнання на умовах фінансового лізингу для ТОВ «Promo Expert» буде більш ефективним. З огляду на той факт, що в даний час підприємство зазнає певних фінансових труднощів і не має готівкових коштів, дана форма фінансування проекту буде найбільш ефективною.

4. Прогнозувати рух грошових потоків на майбутній період.

Доцільність запропонованих управлінських рішень щодо підвищення ефективності управління операційними грошовими потоками фірми варто

Таблиця 3.4

Динаміка та структура вхідних та вихідних грошових потоків від операційної діяльності ТОВ «Promo Expert» за 2018-2019 (план) роки

Назва показників	2018		2019 (план)		Відхилення	
	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%
Вхідні грошові потоки						
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	32 627 891,0	84,2	35130560,4	83,0	2502669,4	7,7
в тому числі продаж в кредит			1606426,4	3,8	1606426,4	100,0
Повернення податків і зборів	2 090 423,0	5,4	2090423,0	4,9	0,0	0,0
у тому числі податку на додану вартість	2 090 000,0	5,4	2090000,0	4,9	0,0	0,0
Цільового фінансування	0,0	0,0		0,0	0,0	100,0
Надходження авансів від покупців і замовників	3 038 089,0	7,8	4097528,7	9,7	1059439,7	34,9
Надходження від повернення авансів	507 974,0	1,3	507974,0	1,2	0,0	0,0
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	42 452,0	0,1	48819,8	0,1	6367,8	15,0
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	1 549,0	0,0	1471,6	0,0	-77,5	-5,0
Інші надходження	464 292,0	1,2	464292,0	1,1	0,0	0,0
Всього	38772670,0	100,0	42341069,4	100,0	3568399,4	9,2
Вихідні грошові потоки						
Товарів (робіт, послуг)	23 660 914,0	55,5	20111776,9	52,0	-3549137,1	-15,0
Праці	734 950,0	1,7	712901,5	1,8	-22048,5	-3,0
Відрахувань на соціальні заходи	129 905,0	0,3	126007,9	0,3	-3897,1	-3,0
Зобов'язань з податків і зборів	204 604,0	0,5	204604,0	0,5	0,0	0,0
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	6 836,0	0,0	6836,0	0,0	0,0	0,0
Витрачання на оплату повернення авансів	1 020 040,0	2,4	1020040,0	2,6	0,0	0,0
Витрачання на оплату цільових внесків	2 019 800,0	4,7	2019800,0	5,2	0,0	0,0
Інші витрачання	14 862 049,0	34,9	14471392,0	37,4	-390657,0	-2,6
Всього	42632262,0	100	38673358,3	100,0	-3958903,8	-9,3
Чистий грошовий потік від операційної діяльності	-3859592,0	0,0	3667711,2	0,0	7527303,2	195,0

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»

розглянути на основі проведення прогнозованого руху грошових коштів на майбутній період. Результати розрахунків представлено у табл. 3.4.

Таким чином, за результатами проведеного дослідження, слідує, що управлінські рішення по оптимізації грошового потоку від операційної діяльності є ефективними, адже прогнозований чистий грошовий потік став додатнім (із -3 859 592 тис.грн у 2018 році він став +3 667 711 тис.грн у 2019 році), тобто збільшився на 195%.

Позитивні зміни були зумовлені помітним збільшенням вхідних грошових потоків від операційної діяльності. Надходження грошей від реалізації товарів збільшилося на 7,7%, при чому рекомендація по застосуванню факторингових операцій внесла позитивні зміни до надходжень в обсязі 1 606 426 тис.грн.

Операції від податкових повернень в плановому році залишилися без змін.

Надходження авансів від покупців і замовників збільшилося на 1 059 439,7 тис.грн, тобто на 34,9%. Така динаміка свідчить про ефективне управлінське рішення, щодо формування знижок покупцям ТОВ «Promo Expert» у разі оплати вчасно чи в перші 30 днів.

Але у вхідних грошових потоках є і негативні відхилення – зменшення надходжень від сплати боржниками штрафів, пені та неустойок (зменшилися на 5%). Адже у плановому періоді одним із управлінських рішень стало зменшення рівня дебіторської заборгованості за рахунок пільгових умов її сплати підприємству. Тому, частина заборгованості (близько 40%) була сплачена дебіторами, що в результаті і зменшило надходження від штрафів.

Таким чином, у планових вхідних операційних грошових потоках у 2019 році найбільшу питому вагу займають надходження від реалізації товарів робіт і послуг (83%) та надходження авансів від покупців та замовників (9,7%).

Управлінські рішення оптимізації грошових потоків від операційної діяльності несуть позитивні результати на формування планових вихідних грошових потоків від операційної діяльності.

Фінансування товарів, робіт та послуг у плановому періоді зменшиться на 15%, адже планове придбання та оновлення основних засобів на умовах лізингу призводить до економії витрат на такі заходи. Тобто абсолютна економія становить 3 549 137 тис.грн.

Наслідком таких заходів є економія трудових ресурсів, що призводить до зменшення витрат на оплату праці на 3%, тобто підприємству вдається зекономити 22 048 тис.грн та 3% економії від витрат на соціальні заходи

Таким чином, управлінські рішення щодо оптимізації управління операційними грошовими потоками призвели до зменшення вихідних грошових коштів на 9,3%, тобто на 3 958 903 тис.грн.

Важливим етапом дослідження є оцінка ефективності управлінських рішень на основі відносних показників ефективності управління операційними грошовими потоками.

5. Оцінка показників прогнозованої ефективності управління грошовими потоками від операційної діяльності

Група показників рентабельності операційних грошових потоків говорить про ефективність їх організації. Результати розрахунків планового рівня ефективності грошових потоків від операційної діяльності представлено у табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Оцінка рівня рентабельності грошових потоків від операційної діяльності

ТОВ «Promo Expert» у 2018-2019 роках

Показники	Роки		Відхилення	
	2018	2019	+/-	%
Коеф. рентабельності активів по грошовому потоці (CROA)	-0,096	0,091	0,187	194,63
Коеф. рентабельності валових активів по грошовому потоку (CROGA)	0,104	0,280	0,176	169,455
Коеф. рентабельності власного капіталу по грошового потоку, (CROE)	0,613	-0,583	-1,196	195,08

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»

Оцінка планової рентабельності грошових потоків від операційної діяльності показала, що Коефіцієнт рентабельності активів по грошовому потоці оцінює ефективність компанії відповідно до очікувань власників, у

динаміці досліджуваного періоду цей показник збільшився на 194,63%, тобто очікування власників значно зросли, що говорить про ефективне управління грошовими потоками підприємства.

Коефіцієнт рентабельності валових активів по оперативному грошовому потоку за 2018-2019 роки зріс на 169,45%, що свідчить про підвищення рентабельності валових активів по грошовому потоку від операційної діяльності підприємства. Тобто оборотні ресурси підприємства використовуються достатньо ефективно, що в результаті приносить позитивний ефект.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу по грошового потоку від операційної діяльності ТОВ «Promo Expert» за плановому періоді зріс у 2019 році порівняно із 2018 роком на 195,08%. Така динаміка свідчить про підвищення рівня ефективності використання власного капіталу у операційній діяльності фірми. Тобто ефективність управління власними ресурсами підприємства значно зросла.

Таким чином, і абсолютні прогнозовані показники ефективності управління операційними грошовими потоками, і відносні показники рентабельності операційних грошових потоків підтверджують доцільність запропонованих заходів оптимізації грошових потоків від операційної діяльності.

Отож, такими заходами було: надавати дебіторам пільгові умови оплати та скидки за умови дострокового внесення оплати за товар, оформити та реалізувати процес факторингу, фінансувати придбання основних засобів на умовах лізингу. Абсолютним результатом запропонованих заходів стало перетворення чистого грошового потоку від операційної діяльності із дефіцитного у профіцитний.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. У процесі проведеного дослідження було досягнуто поставленої мети – обґрунтовано ефективне економічне управління грошовими потоками від операційної діяльності підприємства та розкрито результати практичних напрацювань щодо генерування позитивного грошового потоку підприємства.

У результаті дослідження теоретичних аспектів та особливостей управління грошовими потоками підприємства від операційної діяльності було визначено, що саме цей грошовий потік є основою утворюючим та забезпечує основну діяльність підприємства.

Ефективне управління грошовим потоком від операційної діяльності підприємства сприяє підвищенню рівня його платоспроможності, рентабельності та ліквідності діяльності.

Основною метою управління операційними грошовими потоками є визначення рівня достатності грошових засобів, визначення рівня оптимізації та ефективності їх використання.

Слід відмітити, що для ефективного управління операційними грошовими потоками слід дотримуватися основних принципів управління грошовими потоками: принцип інформативної вірогідності, принцип забезпечення збалансованості, принцип забезпечення ефективності, принцип забезпечення ліквідності.

2. Оцінку ефективності операційних грошових потоків прийнято проводити на основі розрахунку та аналізу відповідних коефіцієнтів із п'яти груп: Коефіцієнти грошового покриття виручки і прибутку, Коефіцієнти грошового покриття капітальних витрат і дивідендів, Коефіцієнти грошового покриття боргу і різних платежів, Коефіцієнти рентабельності грошових потоків, Коефіцієнти адекватності, співвідношень грошових потоків.

Для аналізу ефективності управління операційними грошовими потоками фірми було взято підприємство, що займається рекламною діяльністю - ТОВ «Promo Expert».

Аналіз фінансової стійкості підприємства у розрізі Коефіцієнтного аналізу показав, що ТОВ «Promo Expert» має низький рівень фінансової стійкості, самостійності, ліквідності та платоспроможності..

Проаналізувавши рівень рентабельності ТОВ «Promo Expert», можемо сказати: прибуткова діяльність підприємства значно погіршилася. А причиною цьому є збиткові результати діяльності підприємства. На зменшення чистого прибутку вплинув ріст собівартості продукції (підвищення рівня цін на матеріально-технічні ресурси), збільшився обсяг адміністративних витрат та витрат на збут тощо.

У цілому наведені показники дають змогу оцінити низьку спроможність підприємства формувати достатній грошовий потік для розрахунку за грошовими зобов'язаннями, що виникають у процесі господарської діяльності. Тобто рівень ефективності управління грошовими потоками ТОВ «Promo Expert» є досить низьким та в динаміці років помітно знижується.

3. Вирішення проблем неефективного управління операційними грошовими потоками фірми було проведено за рахунок внесення відповідних управлінських рішень. Було запропоновано надавати покупцям скидки на оплату, а дебіторам було запропоновано пільгові умови оплати; запропоновано також відкрити лінію факторингових операцій, з метою підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю та збільшити приток грошових коштів у розпорядження підприємства; розраховано способи оновлення основних засобів за допомогою лізингу, з метою вибору найбільш вигідних умов фінансування таких операцій в умовах браку грошових засобів.

Управлінські рішення по оптимізації грошового потоку від операційної діяльності є ефективними, адже прогнозований чистий грошовий потік став додатнім (із -3 859 592 тис.грн у 2018 році він став +3 667 711 тис.грн у 2019 році), тобто збільшився на 195%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ядгаров Я. С. История экономических учений: учебник / Я. С. Ядгаров. — 4-е изд., перераб. и доп. М.: ИНФРА-М, 2015. 480 с.
2. Білик М. Д. Грошові потоки підприємств у мікро та макроекономічному аспекті / М. Д. Білик, С. І. Над точій // Фінанси України. №6. 2017. С. 133–147.
3. Євтух О. Гроші як соціально-економічне явище / О. Євтух // Банківська справа. 2016. №1. С. 64–74.
4. Петруня Ю. Є., Говоруха В. Б., Літовченко Б. В. та ін. Прийняття управлінських рішень. Навч. посіб./ за ред. Ю. Є. Петруні. -2-ге вид. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 216 с
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 "Звіт про рух грошових коштів", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87 (зі змінами і доповненнями): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0398-99/>.
6. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз: [навчальний посібник]. – Житомир: Рута, 2016. – 680 с.
7. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / О.О. Терещенко, Я.І. Невмержицький, А.П. Куліш та ін.; За заг. ред. О.О. Терещенка. — К.: КНЕУ, 2015. — 312 с.
8. Загородній А.Г. Фінансовий словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Т.С. Смовженко. – 3-тє вид., випр. та доп. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2017. – 587 с.
9. Васильченко З.М. Теоретичні основи управління грошовими потоками банку / З.М. Васильченко, Д.В. Пірог // Економіка. Проблеми економічного становлення. Вісник № 1. 2015.
10. Федішин М. П. Тактичне планування грошових потоків на підприємствах харчової промисловості : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 ; Буковин. держ. фін.-екон. ун-т. К., 2014. 280 с.

11. Коваленко, О.Г. Система управління денежними потоками підприємства / О. Г. Коваленко // Молодой ученый. - 2014. - №20. - С. 295-297.
12. Надточій С.І. Коефіцієнт ний аналіз грошових потоків підприємства в аспекті управління ними / С.І. Надточій // Формування ринкових відносин в Україні. 2016. № 7. С. 8–12.
13. Пулянович О.В. Концепція адаптивного управління грошовими потоками /О.В. Пулянович// Науковий вісник Ужгородського державного університету. Серія „Економіка”. 2017. №15. С.148
14. Ігоніна, К. А. Теоретичні аспекти планування грошових потоків підприємств [Текст] / К. А. Ігоніна // Актуальні проблеми економіки (укр.). 2014. №5. С.17–22.
15. Крушельницькій О.Н. Грошові потоки як об’єкт управління на підприємстві / О.Н. Крушельницькій // Персонал. 2018. спецвипуск. С. 23-25.
16. Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам’яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 2426 квітня 2015 р.) : у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2015. Т. 4. С. 184.
17. Завора Т.М. Особливості управління грошовими потоками підприємства з метою підтримання його ефективної фінансово-господарської діяльності / Т.М. Завора О.С. Берест // Перспективи економічного зростання та інноваційного розвитку країн: збірник тез наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції. – О.: ЦУДР, 2014. Ч.2. С. 26 – 29.
18. Тимош І. Оптимізація грошових потоків у системі підприємницької діяльності / І. Тимош // Економічний аналіз. – 2014. – № 3. – С. 244 – 246. 15.
- Ясишена В.В. Сутність грошових потоків.
19. Смородова Н.М. Грошові потоки як один з основних елементів дослідження в системі аналізу та управління підприємством / Н.М.

Смородова С.В. Шубіна, І.В. Без'язична // Вісник університету банківської справи Національного банку України. 2016. №1(7). С. 70 –74.

20. Прушківський, В. Г. Теоретичні і прикладні аспекти управління грошовими потоками на підприємстві [Текст] / В. Г. Прушківський // Формування ринкових відносин в Україні. 2017. № 3. С. 36-40.

21. Ковальчук Г.В. Управління грошовими потоками торговельного підприємства : автореф. дис. канд. екон. наук: 08.07.14. / Ковальчук Ганна Вікторівна; Київський національний торг.-екон. університет. – К., 2014.- 22

22. Плікус І.Й. Особливості функціонування фінансового механізму підприємств / І.Й. Плікус, Ю.Б. Слободяник // Економіка. Фінанси. Право. 2016. №4. С. 18-23.

23. Кононенко О. Аналіз фінансової звітності / О. Кононенко, О. Маханько. – 4-те., перероб. і доп. – Х.: Фактор, 2016. 208 с.

24. Пулянович О.В. Концепція адаптивного управління грошовими потоками / О.В. Пулянович // Науковий вісник Ужгородського державного університету. Серія «Економіка». 2017. №15. С.148

25. Ігоніна, К. А. Теоретичні аспекти планування грошових потоків підприємств [Текст] / К. А. Ігоніна // Актуальні проблеми економіки (укр.). 2016. №5. С.17–22.

26. Демчук Н.І. Теоретико-методичні засади діагностики фінансово-економічного стану суб'єктів господарювання / Н.І. Демчук, А.Ю.

Євладенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 11. – С. 36–41.

27. Коваленко С.О. Сутність грошових потоків та їх роль в управлінні фінансами підприємств / С.О. Коваленко // Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

www.nbuv.gov.ua.

28. Нагайчук В.В. Управління грошовими потоками підприємства / В.В.

Нагайчук // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2014. – № 1(52). – С. 245–249.

29. Циган Р.М. Удосконалення класифікації грошових потоків з урахуванням сучасних умов господарювання / Р.М. Циган // Актуальні проблеми економіки. – 2017. – № 4(106). – С. 150–155.
30. Яструбецька Л.С. Грошові потоки в оцінці інвестиційного проекту / Л.С. Яструбецька // Фінанси України. – 2015. – № 5. – С. 101–109.
31. Надточій С.І. Коефіцієнтний аналіз грошових потоків підприємства в аспекті управління ними // Формування ринкових відносин в Україні. – 2016. – № 7. – С. 8-12
32. Хил Лауфанте А.Л. Финансовый анализ в условиях неопределенности: Пер с исп. / Под ред Велесько Е.И., Краснопроши В.В., Лепешинського Н.П. – Минск: Тэхнолоґія, 2018. – 150 с
33. Ясишена В. В. Сутність грошових потоків підприємств та їх класифікація / В. В. Ясишена // Економічний аналіз. – 2017. – № 2 (18). – С. 321-324.
34. Єрмошкіна О. В. Управління фінансовими потоками промислових підприємств: теорія, практика, перспективи : монографія / О.В. Єрмошкіна; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Д. : Нац. гірн. ун-т, 2016. – 479 с.
35. Грилицька А. Математичні моделі оптимізації грошових залишків та аналіз руху грошових коштів / А. В. Грилицька // Економіст. – 2015. – № 9. – С. 50-53.
36. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999р. № 87 [Текст] // Все про бухгалтерський облік. – 2015. – № 10 (1767). – С. 26–31.
37. Золотарьова О. Ефективне управління рухом грошових потоків та його роль у забезпеченні фінансової стійкості промислового підприємства [Текст] / О. Золотарьова, А. Місюра, І. Копія. // Економічний аналіз. – 2014р. – Випуск 11. – Частина 2. –С. 240-245.
38. Колузанов К.В., Колузанова Н.О. Аналіз структури руху грошових потоків для прийняття довгострокових управлінських рішень // Економіка АПК. — 2014. — № 12. — С. 80—85.

39. Спілник І. Грошові потоки підприємства : комплексний аналіз за фінансової звітності // Міжданородний науковий журнал. – 2017 – випуск 1-2
40. Ігнатишин М.В . Управління грошовими потоками в системі розрахункових платежів на основі коефіцієнтного аналізу // Серія Економіка – Випуск 1(9) – 2018
41. Дмитрієв В.В. Формування механізму управління грошовими потоками підприємства // Эффективна економіка - №4 – 2015
42. Литвин І.С. Шлях удосконалення системи управління грошовими потоками // Інвестиції : практика та досвід - №2 - 2017
43. Томчук В.В. Грошові потоки як об'єкт бухгалтерського обліку у сільськогосподарських підприємствах // «Економічні науки» - Серія «Облік і фінанси» - Випуск 12(45). Ч2 - 2015
44. Євчук Л.А. Роль управління грошовими потоками в забезпеченні конкурентоспроможності підприємства Актуальні проблеми економіки. - 2015. - № 8. - С. 159-164.
45. Галаган.Т.І. Система показників грошових потоків для оцінки ефективності діяльності торговельних підприємств/ А. П. Гринько, П. Л. Гринько // ScienceRise. - 2015. - № 2(3). - С. 61-65.
46. Погорелов Ю. С. Способи розвитку підприємства: умови та результативність використання / Ю. С. Погорелов // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. - 2017. - № 1. - С. 76-84
47. Шкварчук Л.О. Аналіз грошових потоків у системі оцінювання інвестиційної привабливості підприємств/ Р. А. Слав'юк// Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. - 2017. - Вип. 1. - С. 158-171.
48. Кошельок Г.В. Взаємозв'язок прибутку, грошового потоку та оборотного капіталу підприємства. / Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет - 2016

49. Сергеева О.Р. Сутність та основні аспекти управління грошовими потоками підприємства / О. Р. Сергеева // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2017. - Вип. 12(2). - С. 107-110.

50. Костюк-Пукаляк О.М. Вплив факторів на грошові потоки підприємств в умовах євроінтеграційних процесів України / О. М. Костюк-Пукаляк // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. - 2017. - № 1. - С. 85-90

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Динаміка обсягу та складу активів ТОВ «Promo Expert», тис.грн

Показники	Фактично в тис.грн. на:					Абсолютні відхилення, +/-				Відносні відхилення, % (темп приросту)			
	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
1. Необоротні активи, всього	12796842,0	20271319,0	26818889,0	21740959,0	27282960,0	7474477,0	6547570,0	-5077930,0	5542001,0	58,41	32,30	-18,93	25,49
1.1. Нематеріальні активи	382912,0	332738,0	521092,0	22602,0	49948,0	-50174,0	188354,0	-498490,0	27346,0	-13,10	56,61	-95,66	120,99
1.2. Незавершені капітальні інвестиції	1411209,0	533791,0	1561589,0	880619,0	2021562,0	-877418,0	1027798,0	-680970,0	1140943,0	-62,17	192,55	-43,61	129,56
1.3. Основні засоби	10264180,0	19132749,0	24204323,0	20154697,0	22874401,0	8868569,0	5071574,0	-4049626,0	2719704,0	86,40	26,51	-16,73	13,49
1.4. Довгострокові фінансові інвестиції	0,0	62584,0	62348,0	602459,0	2191354,0	62584,0	-236,0	540111,0	1588895,0	100,00	-0,38	866,28	263,73
1.5. Інші необоротні активи	738541,0	209457,0	469537,0	80582,0	145695,0	-529084,0	260080,0	-388955,0	65113,0	-71,64	124,17	-82,84	80,80
2. Оборотні активи, всього	8546747,0	13140038,0	18041994,0	18977535,0	13088076,0	4593291,0	4901956,0	935541,0	-5889459,0	53,74	37,31	5,19	-31,03
2.1. Сума запасів	3262009,0	4544676,0	8447702,0	1909386,0	636092,0	1282667,0	3903026,0	-6538316,0	-1273294,0	39,32	85,88	-77,40	-66,69
2.2. Поточні біологічні активи	1570828,0	747443,0	1340669,0	0,0	0,0	-823385,0	593226,0	-1340669,0	0,0	-52,42	79,37	-100,00	0,00
2.3. Сума дебіторської заборгованості	2534538,0	6535223,0	7469208,0	15584701,0	11537142,0	4000685,0	933985,0	8115493,0	-4047559,0	157,85	14,29	108,65	-25,97
2.4. Сума поточних фінансових інвестицій	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00
2.5. Сума грошових коштів	1179372	559384	784415	1291641	704950	-619988,0	225031,0	507226,0	-586691,0	-52,57	40,23	64,66	-45,42
2.6. Сума інших оборотних активів	0,0	753312,0	0,0	191807,0	209892,0	753312,0	-753312,0	191807,0	18085,0	100,00	-100,00	100,00	9,43
2.7. Витрати майбутніх періодів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00
4. ВСЬОГО АКТИВІВ	21343589,0	33411357,0	44860883,0	40718494,0	40371036,0	12067768,0	11449526,0	-4142389,0	-347458,0	56,54	34,27	-9,23	-0,85

ДОДАТОК Б

Динаміка структури активів ТОВ «Promo Expert», %

Показники	Питома вага у % на:					Абсолютні відхилення, +/-			
						Від попереднього періоду			
	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
1. Необоротні активи, всього	59,96	60,67	59,78	53,39	67,58	0,72	-0,89	-6,39	14,19
1.1. Нематеріальні активи	1,79	1,00	1,16	0,06	0,12	-0,80	0,17	-1,11	0,07
1.2. Незавершені капітальні інвестиції	6,61	1,60	3,48	2,16	5,01	-5,01	1,88	-1,32	2,84
1.3. Основні засоби	48,09	57,26	53,95	49,50	56,66	9,17	-3,31	-4,46	7,16
1.4. Довгострокові фінансові інвестиції	0,00	0,19	0,14	1,48	5,43	0,19	-0,05	1,34	3,95
1.5. Інші необоротні активи	3,46	0,63	1,05	0,20	0,36	-2,83	0,42	-0,85	0,16
2. Оборотні активи, всього	40,04	39,33	40,22	46,61	32,42	-0,72	0,89	6,39	-14,19
2.1. Сума запасів	15,28	13,60	18,83	4,69	1,58	-1,68	5,23	-14,14	-3,11
2.2. Поточні біологічні активи	7,36	2,24	2,99	0,00	0,00	-5,12	0,75	-2,99	0,00
2.3. Сума дебіторської заборгованості	11,87	19,56	16,65	38,27	28,58	7,68	-2,91	21,62	-9,70
2.4. Сума поточних фінансових інвестицій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.5. Сума грошових коштів	5,53	1,67	1,75	3,17	1,75	-3,85	0,07	1,42	-1,43
2.6. Сума інших оборотних активів	0,00	2,25	0,00	0,47	0,52	2,25	-2,25	0,47	0,05
2.7. Витрати майбутніх періодів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. ВСЬОГО АКТИВІВ	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00

ДОДАТОК В

Динаміка обсягу та складу капіталу (джерел фінансування) ТОВ «Promo Expert», тис.грн

Показники	Фактично в тис.грн. на:					Абсолютні відхилення, +/-				Відносні відхилення, %			
	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
1. Власний капітал, всього	9074092,0	3011585,0	1744492,0	-7279509,0	-6292661,0	-6062507,0	-1267093,0	-9024001,0	986848,0	-66,8	-42,1	-517,3	-13,6
Зареєстрований капітал	786928,0	786928,0	786928,0	786928,0	786928,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Капітал у дооцінках	80908,0	7678365,0	11119932,0	11329831,0	14118817,0	7597457,0	3441567,0	209899,0	2788986,0	9390,2	44,8	1,9	24,6
Додатковий капітал	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Резервний капітал	169732,0	169732,0	169732,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-169732,0	0,0	0,0	0,0	-100,0	0,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	8087526,0	-5596756,0	-10586832,0	-19396268,0	-21198406,0	-13684282,0	-4990076,0	-8809436,0	-1802138,0	-169,2	89,2	83,2	9,3
Вилучений капітал	-588020,0	-588020,0	-588020,0	0,0	0,0	0,0	0,0	588020,0	0,0	0,0	0,0	-100,0	0,0
2. Позиковий капітал, всього	12269497,0	30399772,0	43116391,0	47998003,0	46663697,0	18130275,0	12716619,0	4881612,0	-1334306,0	147,8	41,8	11,3	-2,8
2.1. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	9729150,0	12727605,0	21841875,0	16997285,0	21248138,0	2998455,0	9114270,0	-4844590,0	4250853,0	30,8	71,6	-22,2	25,0
Відстрочені податкові зобов'язання	0,0	295412,0	293912,0	0,0	0,0	295412,0	-1500,0	-293912,0	0,0	100,0	-0,5	-100,0	0,0
Довгострокові кредити банків	1537030,0	2401584,0	6675321,0	7056879,0	3856350,0	864554,0	4273737,0	381558,0	-3200529,0	56,2	178,0	5,7	-45,4
Інші довгострокові зобов'язання	8103327,0	9943652,0	14784670,0	9940406,0	17391788,0	1840325,0	4841018,0	-4844264,0	7451382,0	22,7	48,7	-32,8	75,0
Довгострокові забезпечення	88793,0	86957,0	87972,0	0,0	0,0	-1836,0	1015,0	-87972,0	0,0	-2,1	1,2	-100,0	-100,0
Цільове фінансування	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2. Поточні зобов'язання і забезпечення	2540347,0	17672167,0	21274516,0	31000718,0	25415559,0	15131820,0	3602349,0	9726202,0	-5585159,0	595,7	20,4	45,7	-18,0
Короткострокові кредити банків	303734,0	0,0	0,0	2074769,0	475343,0	-303734,0	0,0	2074769,0	-1599426,0	-100,0	0,0	0,0	-77,1
Поточна кредиторська заборгованість за:						0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
довгостроковими зобов'язаннями	482512,0	1383265,0	4138099,0	3752135,0	4084161,0	900753,0	2754834,0	-385964,0	332026,0	186,7	199,2	-9,3	8,8
товари, роботи, послуги	869712,0	9392584,0	11745686,0	17770988,0	10477157,0	8522872,0	2353102,0	6025302,0	-7293831,0	980,0	25,1	51,3	-41,0
розрахунками	298082,0	458248,0	331230,0	595103,0	604015,0	160166,0	-127018,0	263873,0	8912,0	53,7	-27,7	79,7	1,5
Поточні забезпечення	0,0	0,0	0,0	0,0	62569,0	0,0	0,0	0,0	62569,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Доходи майбутніх періодів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші поточні зобов'язання	586307,0	6438070,0	5059501,0	6807723,0	9712314,0	5851763,0	-1378569,0	1748222,0	2904591,0	998,1	-21,4	34,6	42,7
2.3. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. ВСЬОГО КАПІТАЛ	21343589,0	33411357,0	44860883,0	40718494,0	40371036,0	12067768,0	11449526,0	-4142389,0	-347458,0	56,5	34,3	-9,2	-0,9

ДОДАТОК Г

Динаміка структури капіталу (джерел фінансування) ТОВ «Promo Expert», %

Показники	Питома вага у % на:					Абсолютні відхилення, +/-			
						Від попереднього періоду			
	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
1. Власний капітал, всього	42,51	9,01	3,89	-17,88	-15,59	-33,50	-5,12	-21,77	2,29
Зареєстрований капітал	3,69	2,36	1,75	1,93	1,95	-1,33	-0,60	0,18	0,02
Капітал у дооцінках	0,38	22,98	24,79	27,82	34,97	22,60	1,81	3,04	7,15
Додатковий капітал	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Резервний капітал	0,80	0,51	0,38	0,00	0,00	-0,29	-0,13	-0,38	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	37,89	-16,75	-23,60	-47,64	-52,51	-54,64	-6,85	-24,04	-4,87
Вилучений капітал	-2,76	-1,76	-1,31	0,00	0,00	1,00	0,45	1,31	0,00
2. Позиковий капітал, всього	57,49	90,99	96,11	117,88	115,59	33,50	5,12	21,77	-2,29
2.1. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	45,58	38,09	48,69	41,74	52,63	-7,49	10,59	-6,94	10,89
Відстрочені податкові зобов'язання	0,00	0,88	0,66	0,00	0,00	0,88	-0,23	-0,66	0,00
Довгострокові кредити банків	7,20	7,19	14,88	17,33	9,55	-0,01	7,69	2,45	-7,78
Інші довгострокові зобов'язання	37,97	29,76	32,96	24,41	43,08	-8,20	3,20	-8,54	18,67
Довгострокові забезпечення	0,42	0,26	0,20	0,00	0,00	-0,16	-0,06	-0,20	0,00
Цільове фінансування	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2. Поточні зобов'язання і забезпечення	11,90	52,89	47,42	76,13	62,95	40,99	-5,47	28,71	-13,18
Короткострокові кредити банків	1,42	0,00	0,00	5,10	1,18	-1,42	0,00	5,10	-3,92
Поточна кредиторська заборгованість за:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
довгостроковими зобов'язаннями	2,26	4,14	9,22	9,21	10,12	1,88	5,08	-0,01	0,90
товари, роботи, послуги	4,07	28,11	26,18	43,64	25,95	24,04	-1,93	17,46	-17,69
розрахунками	1,40	1,37	0,74	1,46	1,50	-0,03	-0,63	0,72	0,03
Поточні забезпечення	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,15
Доходи майбутніх періодів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Інші поточні зобов'язання	2,75	19,27	11,28	16,72	24,06	16,52	-7,99	5,44	7,34
2.3. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. ВСЬОГО КАПІТАЛ	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00

ДОДАТОК Д

Динаміка показників фінансової стійкості (виходячи зі структури капіталу) ТОВ «Promo Expert»

Показники	Фактично на:					Абсолютні відхилення, +/-			
	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
1. Коефіцієнт фінансової автономії	0,425	0,090	0,039	-0,179	-0,156	-0,34	-0,05	-0,22	0,02
2. Коефіцієнт фінансової заборгованості	0,575	0,910	0,961	1,179	1,156	0,335	0,051	0,218	-0,023
3. Коефіцієнт фінансової залежності	2,352	11,094	25,716	-5,594	-6,416	8,742	14,621	-31,309	-0,822
4. Коефіцієнт покриття боргу	0,740	0,099	0,040	-0,152	-0,135	-0,64	-0,06	-0,19	0,02

Динаміка показників ліквідності та платоспроможності ТОВ «Promo Expert»

Показники	Фактично на:					Абсолютні відхилення, +/-			
	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
1. Сума ліквідних активів, тис. грн.	8 546 747,0	13 140 038,0	18 041 994,0	18 977 535,0	13 088 076,0	4 593 291,0	4 901 956,0	935 541,0	-5 889 459,0
2. Сума швидколіквідних активів, тис. грн.	5 284 738,0	8 595 362,0	9 594 292,0	17 068 149,0	12 451 984,0	3 310 624,0	998 930,0	7 473 857,0	-4 616 165,0
3. Сума готових засобів платежу, тис. грн.	1 179 372,0	559 384,0	784 415,0	1 291 641,0	704 950,0	-619 988,0	225 031,0	507 226,0	-586 691,0
4. Власний оборотний капітал, тис.грн.	6 006 400,0	-4 532 129,0	-3 232 522,0	-12 023 183,0	-12 327 483,0	-10 538 529,0	1 299 607,0	-8 790 661,0	-304 300,0
5. Загальний коефіцієнт покриття	3,364	0,744	0,848	0,612	0,515	-2,621	0,105	-0,236	-0,097
6. Проміжний коефіцієнт покриття	2,080	0,486	0,451	0,551	0,490	-1,594	-0,035	0,100	-0,061
7. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,464	0,032	0,037	0,042	0,028	-0,433	0,005	0,005	-0,014
8. Коефіцієнт участі запасів у покритті поточних зобов'язань	1,284	0,257	0,397	0,062	0,025	-1,027	0,140	-0,335	-0,037
9. Частка власного оборотного капіталу у покритті запасів	1,841	-0,997	-0,383	-6,297	-19,380	-2,839	0,615	-5,914	-13,083
10. Коефіцієнт маневрування капіталу	0,662	-1,505	-1,853	1,652	1,959	-2,167	-0,348	3,505	0,307
11. Коефіцієнт співвідношення власного оборотного капіталу та загального обсягу оборотного капіталу	0,703	-0,345	-0,179	-0,634	-0,942	-1,048	0,166	-0,454	-0,308

ДОДАТОК Є

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕД

КОДИ		
2017	01	01
41118922		
3222910100		
230		

Підприємство ТОВ «Promo Expert»

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності рекламна діяльність

Середня кількість працівників¹ 3225

Адреса, телефон м. Київ, вул. Євгенія Сверстюка 21, офіс 902.

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2018 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	22602	49948
первісна вартість	1001	45037	90194
накопичена амортизація	1002	22435	40246
Незавершені капітальні інвестиції	1005	880619	2021562
Основні засоби	1010	20154697	22874401
первісна вартість	1011	25383571	29514996
знос	1012	5228874	6640595
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	602459	2190150
інші фінансові інвестиції	1035		1204
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	17816	74529
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090	62766	71166
Усього за розділом I	1095	21740959	27282960
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1909386	636092
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6513284	3661221
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	641314	2018658
з бюджетом	1135	409436	232945

у тому числі з податку на прибуток	1136	231459	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7789208	5392859
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	1291641	704950
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	191807	209892
Усього за розділом II	1195	18977535	13088076
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	40718494	40371036
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	786928	786928
Капітал у дооцінках	1405	11313745	14118817
Додатковий капітал	1410	16086	
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(19396268)	(21198406)
Неоплачений капітал	1425	()	
Вилучений капітал	1430	()	
Усього за розділом I	1495	(7279509)	(6292661)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	16845588	3856350
Інші довгострокові зобов'язання	1515	151697	17391788
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	16997285	21248138
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1869426	270000
Векселі видані	1605	205343	205343
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	3752135	2773800
товари, роботи, послуги	1615	16503481	10477157
розрахунками з бюджетом	1620	6613	7961
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	5358	10548
розрахунками з оплати праці	1630	24937	27311
за одержаними авансами	1635	1267507	1310361
за розрахунками з учасниками	1640	558195	558195
Поточні забезпечення	1660		62569
Доходи майбутніх періодів	1665		

Інші поточні зобов'язання	1690	6807723	9712314
Усього за розділом III	1695	31000718	25415559
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	40718494	40371036

ДОДАТОК Ж

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕД

КОДИ		
2017	01	01
41118922		
3222910100		
230		

Підприємство ТОВ «Promo Expert»

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності рекламна діяльність

Середня кількість працівників¹ 3125

Адреса, телефон м. Київ, вул. Євгенія Сверстюка 21, офіс 902.

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	13885	22602
первісна вартість	1001	29917	45037
накопичена амортизація	1002	16032	22435
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1322449	880619
Основні засоби	1010	7482003	20154697
первісна вартість	1011	10764311	25383571
знос	1012	3282308	5228874
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	579690	602459
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	44642	17816

Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090	62475	62766
Усього за розділом I	1095	9505144	21740959
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1364314	1909386
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4608541	6513284
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1397358	641314
з бюджетом	1135	640527	409436
у тому числі з податку на прибуток	1136	47299	231459
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	8183008	7789208
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	830397	1291641
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	143013	191807
Усього за розділом II	1195	17167158	18977535
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	26672302	40718494
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	786928	786928
Капітал у дооцінках	1405		11313745
Додатковий капітал	1410	16086	16086
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(15844778)	(19396268)
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495	(15041764)	(7279509)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	15295654	16845588
Інші довгострокові зобов'язання	1515	228195	151697
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	15523849	16997285
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1223674	1869426
Векселі видані	1605	205343	205343
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	3893780	3752135

довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	14349730	16503481
розрахунками з бюджетом	1620	4240	6613
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	4844	5358
розрахунками з оплати праці	1630	19700	24937
за одержаними авансами	1635	859239	1267507
за розрахунками з учасниками	1640	558195	558195
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	5071472	6807723
Усього за розділом III	1695	26190217	31000718
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	26672302	40718494

ДОДАТОК 3

Підприємство ТОВ «Promo Expert»

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності рекламна діяльність

Середня кількість працівників¹ 3225

Адреса, телефон м. Київ, вул. Євгенія Сверстюка 21, офіс 902.

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

за КОАТУУ
за КОПФГ
за КВЕД

КОДИ		
2017	01	01
41118922		
3222910100		
230		

v

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 01.01.2015 р.**

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	382912	332738
первісна вартість	1001	461967	430837
накопичена амортизація	1002	79055	98099
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1411209	533791

Основні засоби	1010	10264180	19132749
первісна вартість	1011	14070546	19945314
знос	1012	3806366	812565
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020	563039	173834
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		62584
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045	125102	3888
Гудвіл при консолідації	1055	22388	23009
Інші необоротні активи	1090	28012	8726
Усього за розділом I	1095	12796842	20271319
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	3262009	4544676
Поточні біологічні активи	1110	1570828	747443
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	566010	1395768
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	136803	2358840
з бюджетом	1135	1671729	570229
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	159996	2210386
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	1179372	559384
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		753312
Усього за розділом II	1195	8546747	13140038
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	21343589	33411357
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	786928	786928
Капітал у дооцінках	1405	80908	7678365
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415	169732	169732
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	8087526	(5596756)
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	(588020)	(588020)
Неконтрольована частка	1490	537018	561336
Усього за розділом I	1495	9074092	3011585

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		295412
Довгострокові кредити банків	1510	1537030	2401584
Інші довгострокові зобов'язання	1515	8103327	9943652
Довгострокові забезпечення	1520	88793	86957
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	9729150	12727605
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	303734	
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	645567	1383265
товари, роботи, послуги	1615	869712	9392584
розрахунками з бюджетом	1620	98350	2716
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630	199732	455532
за одержаними авансами	1635		
за розрахунками з учасниками	1640		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	423252	6438070
Усього за розділом III	1695	2540347	17672167
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		
Баланс	1900	21343589	33411357

ДОДАТОК И

Підприємство ___ ТОВ «Promo Expert»
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ		
2017	01	01
41118922		

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
За 31.12. 2018 р.**

Форма № 2 Код за ДКУД

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	17849182	12724865
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(13118292)	(9629379)
Валовий:		4730890	3095486

прибуток	2090		
Збиток	2095		()
Інші операційні доходи	2120	13398606	7372760
Адміністративні витрати	2130	(1339817)	(882786)
Витрати на збут	2150	(2037403)	(1747148)
Інші операційні витрати	2180	(14107664)	(9633612)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	644612	
Збиток	2195		(1795300)
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	44716	249360
Інші доходи	2240	93134	119270
Фінансові витрати	2250	(2144444)	(1994562)
Втрати від участі в капіталі	2255		()
Інші витрати	2270	(440657)	(137887)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		
Збиток	2295	(1802639)	(3559119)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	501	7629
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350		
Збиток	2355	(1802138)	(3551490)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	2788986	11313745
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	2788986	11313745
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	2788986	11313745
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	986848	7762255

III.

Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	574385	335041
Витрати на оплату праці	2505	974788	634858
Відрахування на соціальні заходи	2510	128275	96948
Амортизація	2515	713321	848323
Інші операційні витрати	2520	2073899	1735392
Разом	2550	4464668	3650562

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

ДОДАТОК І

Підприємство ТОВ «Promo Expert»
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ		
2017	01	01
41118922		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
За 31.12. 2017 р.

Форма № 2 Код за ДКУД

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	12724865	10762742

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(9629379)	(8285361)
Валовий:			
прибуток	2090	3095486	2477381
Збиток	2095	()	()
Інші операційні доходи	2120	7372760	14104542
Адміністративні витрати	2130	(882786)	(944935)
Витрати на збут	2150	(1747148)	(1316217)
Інші операційні витрати	2180	(9633612)	(19192043)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190		
Збиток	2195	(1795300)	(4871272)
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	249360	20340
Інші доходи	2240	119270	39518
Фінансові витрати	2250	(1994562)	(1726184)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	(137887)	(39457)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		
Збиток	2295	(3559119)	(6577055)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	7629	26459
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350		
Збиток	2355	(3551490)	(6550596)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	11313745	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	11313745	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	11313745	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	7762255	-6550596

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	335041	505664
Витрати на оплату праці	2505	634858	478953
Відрахування на соціальні заходи	2510	96948	108584
Амортизація	2515	848323	743437
Інші операційні витрати	2520	1735392	1698277
Разом	2550	3650562	3534915

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2		
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

ДОДАТОК І

Підприємство _____ ТОВ «Promo Expert» (найменування)

Дата (рік, місяць, число) _____ за ЄДРПОУ

КОДИ	
2019	01 01
41118922	

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2018 р.**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Форма № 3	Код за ДКУД	1801004
				1	2	3
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності						
Находження від:						
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	32627891	25417510			
Повернення податків і зборів	3005	2090423	1385166			
у тому числі податку на додану вартість	3006	2090000	1384917			
Цільового фінансування	3010					
Находження авансів від покупців і замовників	3015	3038089	1678260			
Находження від повернення авансів	3020	507974	1330666			
Находження від відсотків за залишками коштів на поточних	3025	42452	14560			

рахунках			
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	1549	558
Інші надходження	3095	464292	27955
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	(23660914)	(10794124)
Праці	3105	(734950)	(470239)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(129905)	(97411)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(204604)	(161775)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(0)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(0)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(6836)	(27873)
Витрачання на оплату авансів	3135	(2019800)	(643601)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(1020040)	(1032359)
Інші витрачання	3190	(14862049)	(13077509)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-3859592	3577657
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		
необоротних активів	3205	66015	292449
Надходження від отриманих: відсотків	3215		
дивідендів	3220		
Надходження від деривативів	3225		
Інші надходження	3250		
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(1587691)	(22769)
необоротних активів	3260	(2275811)	(2084622)
Виплати за деривативами	3270		
Інші платежі	3290		(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-3797487	-1814942
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305	9342282	4567886
Інші надходження	3340	16181895	6916915
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		
Погашення позик	3350	9709403	5064155
Сплату дивідендів	3355		
Витрачання на сплату відсотків	3360	(991699)	(2204347)
Інші платежі	3390	(7752163)	(5525588)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	7070912	-1309289
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-586167	453426
Залишок коштів на початок року	3405	1291641	830397
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-524	7818
Залишок коштів на кінець року	3415	704950	1291641

ДОДАТОК Й

Підприємство _____ ТОВ «Promo Expert» (найменування)

Дата (рік, місяць, число) _____ за СДРПОУ

КОДИ
20180101
41118922

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2017 р.**

Форма № 3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	25417510	24669807
Повернення податків і зборів	3005	1385166	595368
у тому числі податку на додану вартість	3006	1384917	595368
Цільового фінансування	3010		
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	1678260	859239
Надходження від повернення авансів	3020	1330666	2411108
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	14560	16459

Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	558	262
Інші надходження	3095	27955	8400
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	(10794124)	(8727956)
Праці	3105	(470239)	(366350)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(97411)	(120465)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(161775)	(103780)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(0)	(15677)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(0)	(483)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(27873)	(87620)
Витрачання на оплату авансів	3135	(643601)	(1397358)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(1032359)	(1177211)
Інші витрачання	3190	(13077509)	(8794815)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	3577657	7872708
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		
необоротних активів	3205	292449	2785027
Надходження від отриманих: відсотків	3215		
дивідендів	3220		
Надходження від деривативів	3225		
Інші надходження	3250		
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(22769)	(136602)
необоротних активів	3260	(2084622)	(2435945)
Виплати за деривативами	3270		
Інші платежі	3290	(0)	(75278)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-1814942	137202
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305	4567886	15342488
Інші надходження	3340	6916915	5242805
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		
Погашення позик	3350	5064155	15203487
Сплату дивідендів	3355		
Витрачання на сплату відсотків	3360	(2204347)	(1050144)
Інші платежі	3390	(5525588)	(12203958)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-1309289	-7872305
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	453426	137605
Залишок коштів на початок року	3405	830397	368218
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	7818	324574
Залишок коштів на кінець року	3415	1291641	830397

ДОДАТОК К

Динаміка обсягу та складу грошових потоків ТОВ «Promo Expert» за 2015-2018 роки

Показники	Сума, тис.грн.				Абсолютні відхилення, +/-			Темпи росту, %		
	2015	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
1. Операційна діяльність:										
1.1. Позитивний грошовий потік	28015907,0	28560643,0	29854675,0	38772670,0	544736,0	1294032,0	8917995,0	1,9	4,5	29,9
1.2. Від'ємний грошовий потік	19239779,6	20687935,0	26277018,0	42632262,0	1448155,5	5589083,0	16355244,0	7,5	27,0	62,2
1.3. Чистий грошовий потік	8776127,4	7872708,0	3577657,0	-3859592,0	-903419,4	-4295051,0	-7437249,0	-10,3	-54,6	-207,9
2. Інвестиційна діяльність:					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1. Позитивний грошовий потік	233959,2	2785027,0	292449,0	66015,0	2551067,8	-2492578,0	-226434,0	1090,4	-89,5	-77,4
2.2. Від'ємний грошовий потік	1938430,4	2647825,0	2107391,0	3863502,0	709394,7	-540434,0	1756111,0	36,6	-20,4	83,3
2.3. Чистий грошовий потік	-1704471,2	137202,0	-1814942,0	-3797487,0	1841673,2	-1952144,0	-1982545,0	-108,0	-1422,8	109,2
3. Фінансова діяльність:					0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.1. Позитивний грошовий потік	1840764,0	20585293,0	11484801,0	25524177,0	18744529,0	-9100492,0	14039376,0	1018,3	-44,2	122,2
3.2. Від'ємний грошовий потік	9223035,3	28457598,0	12794090,0	18453265,0	19234562,7	-15663508,0	5659175,0	208,5	-55,0	44,2
3.3. Чистий грошовий потік	-7382271,3	-7872305,0	-1309289,0	7070912,0	-490033,7	6563016,0	8380201,0	6,6	-83,4	-640,1
4. Чистий грошовий потік по підприємству	-310615,0	137605,0	453426,0	-586167,0	448220,0	315821,0	-1039593,0	-144,3	229,5	-229,3

Джерело: фінансова звітність ТОВ «Promo Expert»